

ERDÉLYI LAP

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA, I., Disztór 2. tp.

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

A Dunamedence új politikai helyzetéről folyik a tanácskozás Rómában

A kisantant megnyilatkozása Mussolini és Gömbös Gyula találkozásával kapcsolatban

(Róma). Az örök városban nemcsak a politikai világ, de az egész közönség is a magyar vendégek látogatásának a jelentőségével foglalkozik. A lapok szinte feltűnőek, amilyen meleg és ünneplő hangot használnak, amikor Gömbös Gyuláról írnak. Azt is nagyon emlegetik, hogy Mussolini maga ment ki a magyar államférfiak fogadására, holott más államférfiak íránt mostanában nem tette meg ezt a különös tiszteletadást.

A találkozásban mindenestre sok a bensőség s azt is lehet következtetni, hogy fontos kérdéseket tárgyalnak meg együtt az olasz és a magyar állam vezetői. Kedden délelőtt a magyar miniszterek a királyi udvarban tisztelegtek, majd Mussolinival ültek össze tanácskozni. A keddi tárgyalásokról este már meg is jelent a következő hivatalos jelentés:

— Mussolini olasz kormányelnök a Palazzo Veneziában fogadta Gömbös magyar miniszterelnököt és Kánya külügyminisztert, Suvich államtitkár jelenlétében. Hosszú és szívélyes megbeszélésük

során ismét megállapították a legteljesebb egyetértést mindazokban a kérdésekben, amelyek a két nemzet egymás közötti viszonyát érintik.

Szerdán tovább folytatók a tanácskozások

Rómából jelentik: Gömbös Gyula szerdán délben a magyar követségen ebédelt. Majd Mussolinival és Suvich külügyi államtitkárral, Kányával együttesen tanácskozott. A tanácskozás során megállapodtak a két nemzet viszonyát érdeklő összes kérdésekről. A délután folyamán Kánya Kálmár külön tanácskozást folytatott Suvich-csel.

Rómából jelentik: Illetékes helyen megerősítik azt a föltevést, hogy Gömbös és Mussolini tárgyalásait kiterjesztik a Dunamedence új politikai helyzetére és az új helyzet által előállott új lehetőségekre is.

Szerdán délután ismét tanácskozások lesznek, amelyekbe már a gazdasági szakértőket is bevonják.

Benes csehszlovák külügyminiszter az olasz-osztrák-magyar összefogás ellen

(Párizs). Az Excelsior tíz nappal ezelőtt beszélgetést közölt Benes csehszlovák külügyminiszterrel. A beszélgetés a mostani olasz-magyar találkozás kérdéseit is érinti s mintegy szembeállítja az olaszok felé való tájékozódással a kisantant új középeurópai alakulatának a vonzó erejét.

Azt mondja Benes, hogy a kisantant új szerződését talán korai még államszövetségnek nézni. Azonban jöhet idő, amikor a 40 millió lelket számláló kisantant államai egyetlen blokkot és politikai egységet fognak alkotni Csehországtól a Fekete-tengerig.

Politikai szempontból az alapokat megvetettük a prágai konferencián — folytatta Benes külügyminiszter. Már 1918-ban megpendítette Masaryk elnök egy középeurópai államszövetség gondolatát, amely meglehetősen szoros egységet jelentett volna csehek, jugoszlávok, lengyelek és görögök között. A kisantant szorosabb kapcsolatának célja volt először, hogy államainkból szilárd egységet alakítsunk, amely ebben a minőségben nemzetközi viszonylatban is számottevő, másodsor, hogy ennek az egységnek közös gazdasági programot adjunk Közép-Európában.

Ami az osztrák kérdést illeti, Benes külügyminiszter épúgy ellenzi Német-Ausztria és a német Birodalom csatlakozását, mint a politikai közeledést Ausztria és Magyarország között.

„Ez olyan megoldás volna, amely semmit sem old meg” — tette hozzá. De arról sem akar tudni Benes, hogy Olaszország befolyást gyakoroljon az új alakulásra. E részben így foglalta össze álláspontját:

— Sem Ausztriának, sem Magyarországnak nem érdeke, hogy ennek, vagy amannak a nagyhatalomnak politikai eszköze legyen.

Popovici Mihály román igazságügyminiszter politikamentes megoldást sürget

Bécsből jelentik: A *Neue Freie Presse* Popovici román igazságügyminiszter nyilatkozatát hozza.

— Igaza van Mussolininek, — mondja többek között, — hogy a konferenciák kiélték magukat. Helyükbe inkább a kormányok közötti tárgyalásokra van szükség. A dunai medence ujjaalakítását politikai vonatkozásokkal terhelni hamis dolog lenne. Ellenkezőleg: ilyen kérdésekben ki kell kapcsolni a politikát. Magyarország viszonya Romániához jobb, mint évekkal ezelőtt volt. A revízió kérdése most tíz évre elhallgatott. (A nyilatkozatot közlő lap e mondat után zárjelben felteszi a kérdőjelet). De ha szóba is kerül, nem vezet eredményre, mert mindenki tudja, hogy a revízió hatalmi kérdés és háborút jelent. (Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon).

Négyen a döntőben

Írta: Sulyok István dr.

Semmiiben sem tükröződik tisztábban a nemzetközi helyzetnek a zavaros képe, mint abban az összevisszaságban, ami a négyes paktum körül ma kavargó. A véleményeknek a heves harca természetes tünet volt addig, amíg az aláírás ünnepélyes aktusa meg nem történt. S amíg arról a helyzetről volt szó, amelyet mindegyik fél még a kötelezettségek vállalása előtt biztosítani igyekezett magának. Mihelyt a szerződést megkötötték, az lenne a természetes, hogy a vita megszűnik. A gondolatok pedig ezen az új vonalon sorakoznak, ahonnan új utak indulhatnak szerteszét a jövő felé.

Ehelyett ma nagyobb a zavar a szerződés értelmezése körül, mint bármikor azelőtt. Ahány irány és vélemény csak van ma az európai politikában, az mind másban látja ennek a négyhatalmi megállapodásnak az igazi értelmét.

Mondanunk sem kellene, hogy az értelmezésnek ez az alapvető különbözősége maguknál az érdekelt nagyhatalmaknál kezdődik. Elsősorban a legélesebben szembenálló feleknél: a franciáknál és a németeknél.

A franciák szerint minden maradt a régi: a francia álláspont ismét győzedelmeskedett. A régi dicsőséghez új járult: Hitler behódolt s vállalta a loyális együttműködés tövises útját.

A németek viszont azt hirdetik, hogy a győzelem az övék: a francia nemzetközi politika kénytelen volt a nemzeti-szociálista német kormányzatot minden támadó kedvével és felforgató főrekvésével egyetemben egyenrangú félnek elismerni s ezt olyan rövid idő alatt, mint amennyi Hitler kormányra került óta eltelt.

Az érvelésben, amit erről a két oldalról a világ közvéleményének megnyeréséért felhoznak, az első helyen áll mind a két oldalon az angolok magatartására való hivatkozás. Mind a két tábor szövetségest lát az angolban s a maga álláspontjának az igazolását. Ami egymaga is eléggé mutatja annak a politikának mind a két arcát, amit Anglia a háború vége óta Európában folytat. — akár munkáspártiak legyenek a kormányon, akár konzervatívok.

Az olasz sajtó végül Mussolini kezdeményezésének a teljes győzelmét ünnepli. Ez ön-magában véve semmit sem jelentene: az olasz közélet az elmúlt tíz esztendő alatt megtanult nagy nemzeti kérdésekben fegyelmét tartani. A német-francia vonatkozásokon kívül azonban van ennek a római szerződésnek igen érdekös francia-olasz vonatkozása is. Véletlen, de jellemző körülmény az, hogy ennek a négyhatalmi szerződésnek külpolitikai felelősségét francia részről ugyanaz a Paul Boncour vállalta, aki tíz évvel ezelőtt Mussolininél *César de Carnévalnak* nevezte. Ha az, hogy ezt a legújabb európai paktumot Rómában Mussolini dolgozószobájában írták alá a nagyhatalmak megbízottai, ennél nem is jelentene többet, Olaszországnak és a fasizmusnak már ez egyedül is elég nagy győzelem volna.

Ennek a tízéves határidőre kötött új béke-

Vasárnap délelőtt nyílt meg az évszázados Des Echerolles kastély összes termeiben és csodaszép parkjában a

CARMEN SYLVA-ÉTTEREM

Nagypiacz-tér és Kapuczinus-utca sarkán

**Olesó árak!
Elsőrangú zene!**

A legmodernebb berendezés. Kényelmes klub-szerű helyiségek. Legkitűnőbb francia, román és magyar konyha. Kiváló sajátermésű és hírneves magurai fajborok.

szerződésnek azonban az európai politika tükrében sokkal több szövege van, mint négy. Nagyön változatos oldalakat mutat például a revízió sokat vitatott kérdésében. Az egyik oldalon azt ünneplik, hogy ezzel az aktuálisan a revízió bevonult immáron hivatalosan is a nemzetközi problémák első vonalába, a másik táborban viszont annak örülnek, hogy a revíziós veszedelmeket ezzel sikerült tíz évre eltemetniük. Ennek az álláspontnak a lényege ugyanis az, hogy háború nélkül nincs revízió, — a háborúról pedig a római szerződésben tíz évre lemondtak a magas szerződő felek. Az előbbieket viszont magának a szerződésnek a szövegére hivatkoznak!

Vannak aztán, akik az egyéniségnek, a nagy embereknek diadalát látják ebben a nemzetközi eseményben — ezzel szemben mások a kollektív munkának újabb nevezetes formáját akarják mindenáron felfedezni benne. Természetes, hogy az a tábor, amelyik a progressziót a demokrácia hitbizományának véli, — azon a nézetben van, hogy a nyugati demokráciák ezzel a szerződéssel térdrekenyszerítettek egyszerre két diktatúrát is. Lehet-e csodálkozni hát azon, hogy a különböző színű ingek hazájában viszont azt hirdetik: az ő belső kormányzati módszereik ezzel a római találkozással belépőjegyet szereztek maguknak a világpolitikába...

Még sokáig lehetne folytatni ezt a felsorolást. Elégedjünk azonban meg azzal az általános megállapítással, hogy nincs az ellentéteknek az a variációja, amely ebben a kérdésben valahol kifejezésre nem jutott volna.

Ha meggondoljuk, hogy ezt a sok ellentétes véleményt kivétel nélkül jólértésültek és benfentesek bocsátják világgá, mit gondoljon a szegény kisebbségi megfigyelő, aki oly messze esik a dolgok intézésétől s abból kell véle-

ményt leszárníe, amit hall és olvas?

Annak azonban, ha az ember távol esik a dolgoktól, előnye is van: a messzeségből a konturok leegyszerűsödnek, a fák erdővé olvadnak össze, a nagypolitika dolgai is emberi szint kapnak. Ez a távoli szemlélő, aki a zagy-

Junian Grigore inflációpárti vezér erdélyi körútra indult

Legutóbb Dicsőszentmártonban szónokolt. — Nagyváradon magyar-nyelvű falragasszal hirdeti a gyűlést

Dicsőszentmárton. Saját tud. *Junian*, volt igazságügyminiszter és vezérkara: a Radikális Parasztpárt vezetősége erdélyi körútján népes gyűlést tartott Dicsőszentmártonban. Több szónok magyar és román előadása után *Junian* tartotta meg közel másfélórás beszédét, amelyben határozottan fejtegette az inflációs politika egyedüli reális voltát. Hasonló előadásokat tartott *Junian* Medgyesen, Segesváron, Székelyudvarhelyen, s jelenleg azt tervezi, hogy Er-

dély minden városát fölkeresi.

(Nagyvárad.) *Junian* pártja magyarnyelvű szöveggel adott ki falragaszt, amelyen július 31-ére hirdeti, hogy a pártvezér Bihar megye részére is propagandabeszédet fog tartani. Az érdekes falragasz szövege szóról-szóra a következő:

Radikális Parasztpárt *Junian* Grigore elnöke alatt. Biharmegyei Tagozat.

Polgártársak! Hétfőn, július 31-én, délelőtt tíz órakor nagy népgyűlést tartunk a Katolikus Körben.

Ez alkalommal *Junian* Grigore, a párt elnöke Nagyvárad és Bihar megye lakosságához fog beszédet intézni. Kifejti a párt programját és azokat a radikális és azonnali intézkedéseket, amiket a napirenden lévő politikai és gazdasági problémák megkövetelnek.

Különösen ki fog térni a valuta restabilizáció szerepére.

Nagyvárad és Bihar megye közönségét meghívjuk a népgyűlésre vallás és nemzetiségi különbség nélkül. Elnökség.

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latin eredetiből fordította:

Balanyi György
kegyesrendi tanár.

Ara füzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Világtalálkozó Gödöllőn

Írta: **Dr. Ábrahám Ambrus,**
budapesti egyetemi magántanár

Messzi világtájak, tengerentúli földek, közeli népek viruló s a cserkészlet magasztos eszméitől áthatott ifjúsága robog már a júliusi napsütésben ringó magyar rónán, hogy részt vegyen a Magyarországon, Budapest közelében, Gödöllőn augusztus elsején kezdődő világtalálkozón. A királyi nyaralójáról s legújabb épült premontrai gimnáziumáról és nevelőintézetéről híres pompásfekvésű kis városka világvárosi külsőt öltött magára. Hatalmas ideiglenes városrészek, a vasut és az utak fölé nagyterjedelmű átjáróhidak készültek, sok kilométerre terjedő, egészen újszerű víz- és villanyvezeték hálózat húzódik végig az erdő, füves, elragadó parkokon.

A magyar csapatok már kint táboroznak s minden lehetőséget elkövetnek, hogy a rövidesen érkező vendégeknek mindenük meg legyen, ami kellemessé teszi magyarországi tartózkodásukat. A mozgalmas s erre az alkalomra átépített pályaudvaron zászlóerdőt lengtet a szellő. Megmozdult a világ ifjúsága, a világ szíve, lelke, repdesve közeleg felénk s mi örömmel várjuk és szeretettel fogadjuk őket...

Világjamboree. Világtalálkozó. — Micsoda bizarr és annak, aki ezt nem látta, talán alig

elképzeltél valami, amikor az ember percek alatt a föld kerekességének ugyszólván minden népét látja, vele beszélhet, szokásait ellesheti s lelkét, multját és jelenét látja és hallja megnyilatkozni abban, ami minden népnek legsajátosabb állaga és kiletének legigazibb tükré: a zenében, a táncban és a viseletben.

Sohasem tudok szabadulni azoktól a mély benyomásoktól, amelyeket az ezelőtt négy esztendővel Angliában Birkenheadban megtartott világjamboree tett rám. Ma is valami meleg zsongás járja át lelkemet, ha különböző népek muzsikájára és táncára gondolok. Sok nótát hallottam s a jellegzetesebbek közül ma is valamennyit eldudolom, de a sok közül csak egy az, amiben fajtám lelkére ismerek. Csendben, halk léptekkel járkáltam az indusok táborában, amikor egyszerre valami bánatos, kesergő hangját hallom egyik sátor alul. Szívembe kapott s Hargita Nagyerdőjén, borvizes szekerén éneklő székely legény dala jutott eszembe:

*En Istenem add megérnem
Kit szeretek avval élnem.
Ha azt meg nem adod érnem,
En Istenem végy el engem.*

Nem tudom miért, de máskor is mindig azt tapasztaltam, hogy csak az ázsiai eredetű dalok tudták megrezdíteni lelkem hurjait. Egy alkalommal Németországban az Északi-tenger partjain barangoltam s mikor a torkig veres Hamburg hajótöltelékeinek vörös, vöröszagot lehellő ocsmány tüntetését végigüztém,

este az Alster partján levő Francisskaner-be tértem vacsorázni. Szomorú voltam, elhagyottnak éreztem magam s azon gondolkodtam, vajjon mikor fogok én a Szent Anna-tó mellett havasi kürtszót hallani, mikor egyszerre csak muzsika szólalt meg az étterem másik szögletében. Már nem voltam egyedül, mert éreztem, hogy van még itt néhány ember, akiknek ha fáj valami, úgy fáj, mint nekem, akiknek igazi érzései olyan hurokat pendítenek meg, mint az enyéim. Oroszok voltak...

Láttam egyetlen büszke sarját annak a kihálásra szánt népfajnak, amely a fehérek bejövetele előtt egyedüli ura volt Észak- és Közép-Amerika rengetegeinek... Láttam Afrika négereit, akik hol angolul, hol franciául, hol pedig belga nyelven kedveskedtek elnyomó gazdáiknak. Hallottam Brazília őslakóinak énekét, amelyben egy népnek a lelke sírt felém, egy népé, amely valahol az Amazon-menti őserdőben élte a természet minden viszontagságaival s a vérszomjas állatok támadásaival szemben tehetetlen és védtelen életét.

Láttam a még szinte állati sorban élő néget, amint valami böllyel bevont kupára vert egyhangú ütésekre lejt semmi magasabb lelki képességről nem tanuskodó táncát. Előttek voltak cserkészalakításban Ujzeland őslakói félig meztelenül, kezükben apró botokkal és szuró-ütő szerszámokkal, amint háttorzongató táncukat lejtik az áldozatot követelő gyilkos szellem előtt. Hallom a skót dudát, nézem

Balbo megérkezett Uj-Fundlandba

Newyorkból jelentik: Balbo vezetésével az Azur-flotta kedden, közép-európai időszámítás szerint 17 óra 40 perckor megérkezett az újfundlandi Shoal-Harbourba, amely a repülőraj utolsó amerikai állomása. A lakosság lelkes ünnepségekben részesítette Balbo tábornokot.

Ujfundland felé repülve egy gép megsérült s kényszerleszállást végzett.

Az Azur-flotta Shoal-Harbourból egyenesen Írországba repül s ellátogat Londonba. Kedvezőtlen idő esetén azonban az Azori-szigetek felé startol és Párizst látogatja meg. Innen közvetlen Rómába repülnek.

Csütörtök délben Newyorkból jelentik: Balbo tábornok szerdán reggel kijelentette, hogy a kedvező időjárásjelentés folytán holnap már elindul Észak-Írország felé.

A Victoria-Harbourban kényszerleszállást végzett repülőgép már szintén megérkezett Shoal-Harbourba.

A jugoszláv parlamentben sürgetik a Magyarországgal való együttműködést

(Tudósításunk eleje az első oldalon).

Belgrádból jelentik: Dimitrijevic Mita képviselő a magyar—jugoszláv kereskedelmi egyezmény vitája során rámutatott annak szükségességére, hogy Magyarországot vonják be a szoros közép-európai gazdasági egységbe.

Megemlékezett arról, hogy Bethlen István lényegtelen tényezőnek tekintette a kisantantot. Ellenben Gömbös rájött, hogy fontos szerepe van ennek az államszövetségnek Közép-Európa politikai életében. A felszólaló szerb képviselő ebből folyólag reményének adott kifejezést, hogy Gömbössel sikerülni fog megteremteni az együttműködést.

A ház lelkesen ünnepelte a szónokot s a magyar—jugoszláv kereskedelmi egyezményt közfelkiáltással elfogadta.

Az angolok a kisantant és Magyarország közötti viszony rendezését várják a római találkozóktól

Londonból jelentik: A Times római értesülése szerint Gömbös tanácskozásainak középpontjában Ausztria és Magyarország szoros gazdasági kapcsolatainak helyreállítása áll. Ez a helyreállítás nem végcél, csak első lépés a politikai meg egyezés felé.

Magyarország és a kisantant, de főként Magyarország és Csehszlovákia viszonya — írja a lap — nem maradhat így, ahogyan most van. Ha Magyarország és Ausztria gazdaságilag szoros kapcsolatot teremtenek egymás között, később politikai megegyezés következik s a két

ország együttesen már inkább tárgyalhat a kisantanttal, mint most. A római tanácskozások minden jel szerint e kérdés körül forognak. Bármilyen legyen a tárgyalások eredménye, az mindenképpen a négyhatalmi paktum alapján jön létre.

Rómából jelentik: A Popolo di Roma vezércikkében megállapítja, hogy Mussolini Olaszországa napról-napra erősödik a holnap küzdelmeire. Ma már olyan körülmények között van, hogy a nemes magyar nemzetnek segítségére lehet a megpróbáltatásaiból való kijutásban.

A franciák féltékenyek

Csehszlovák izgalom a francia külügyminiszteriumban

Párizsból jelentik: A francia sajtó meglehetősen tájékozatlanul figyeli a római tanácskozásokat. Különféleképpen kommentálja azokat a föltevéseket, amelyek szerint Mussolini és Gömbös a dunai és balkáni helyzet újjáalakítása kérdésével foglalkozik.

Valamennyi párizsi lap feltűnően hangsúlyozza, hogy a dunai és balkáni helyzet újjászervezése csak Franciaország közreműködésével történhet meg.

Az Echo de Parisban Pertinax beavatott forrásra hivatkozva azt írja, hogy Benes Rómába készül. Ehhez azt a további következtetést fűzi, hogy Olaszországban a kelet-európai politika csak Benes látogatása után juthat döntő stádiumba.

A Journal szerint örvenedetes lenne, ha a Duce Franciaországgal együtt hozná a Közép-európa konszolidálásához, ami csak Magyarország, Németország és a kisantant gazdasági megegyezése útján lehetséges.

Mint Párizsból jelentik: Paul Boncour külügyminiszter kedden kihallgatáson fogadta Noel prágai francia követet, majd Ossucky párizsi cseh követet. Beavatottak szerint elsősorban Gömbös római utjáról tanácskoztak. Szóba került Benes cseh külügyminiszter legközelebbi római útja is.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok“-at.

„Világosság felé”

Hitvédelmi füzetek. A katolikus tudás hosszabb lélegzetű kötetei mellett szükség van rövidebb, könnyebben beszerezhető s tömeges terjesztésre is alkalmas hitvédelmi füzetekre. Ez a „Világosság felé” című füzet sorozat célja.

Eddig nyolc füzet jelent meg, még pedig:

1. Bangha: Örök remények — — — — 5 lei
2. Martinovich: Atheista-e a modern tudomány? — — — — 5 lei
3. Bangha: Az ész tanúsága Isten mellett 5 lei
4. Bangha: Világrend és Isten — — 5 lei
5. Hajós: Az élet eredete és az Isten — 5 lei
6. Fischer-Colbrie: A modern filozófia
7. Bangha: Krisztus és az Egyház — 5 lei
8. Vécsey: Elmaradtak-e a katolikus népek? — — — — 5 lei

és portó

„ERDÉLYI LAPOK” KÖNYVOSZTÁLYA.

a skót nemzeti táncokat, amely utóbbiak azonban minden nemzeti sajátosság nélküliek, mert minden pásztornépnek közös kincsére ismernek bennük. És, hogy mit éreztem akkor, amikor az angliai hatalmas sátraktábor közepén álló nagy tábori színház színpadán régi magyar csárdás muzsikára megpendült a sarkantyú, azt nem tudom elmondani, azt érezni kell s hogy azt érezhesse valaki, messze kell menni a hazai porondról...

Hosszu, végeláthatatlan sorokban vonultak el a *connaghthi* herceg előtt a világ minden részéből odasereglett cserkészek. Felejthetetlen, csodaszép látványt nyújtott a sok mindenféle színű, fajtájú, formájú, ruházatu és megjelenésű nácio impozáns felvonulása. Hogy a menetben a magyarok is ott voltak, s hogy büszkén és dobogó szívvel néztünk a nyolcvánötven főből álló árvalányhajás, remek csapatra, minék mondanám...

A felvonulás véget ért. A csapatok s a tömeg oszladozni kezdtek, csak a magyar csapat álldogált cendben, köpenyére heveredve a kordon szélén. Egy vezérkari ezredes nagyrabecsült barátommal álltam a szembenlevő kordon mellett, mikor azt láttam, hogy az árvalányhajás tömeg feláll s remek zenekara szavára megindul az Arow-park másik oldalán levő magyar tábor felé. Erre mi, mintha nem volnánk magyarok, elkezdtünk angolul beszélni és mondogatni: magyar fiuk, magyar zene — nagyon szép — fussunk s

két irányban futásnak eredtünk a magyarok felé. Uzsi vesd el magad, a tömeg utánunk s szájról-szájra járta: magyarok, gyönyörű zene, — „very nice boys with their birds feathers in their hats”. (Nagyon csinos fiuk árvalányhajás kalapjukkal) s többszázra menő tömeg kísérte haza a csapatot a remekül megrajzolt, minden szükséges kellékekkel hibátlanul felszerelt, csinosan és izlésesen megépített, magyar virágokkal, buzakoszorúkkal és faragásokkal ékesített magyar táborba. Sok, a táboron kívül élő és itthon maradt magyart esetleg csodálkozással tölthetett el az a nagy elismerés, amelyben a magyar tábor minden külföldi látogató és kritikus részesítette, én azonban egy cseppet sem csodálkoztam, mikor egy, az élet derekán járó, igen komoly megjelenésű angol úr a következőket mondta: „The hungarian camp is the best, the most beautiful and the most visited camp in the whole iamboree”. Mert aki nyitott szemmel és józan kritikával járta végig az összes cserkésztáborokat, csakugyan mást nem mondhatott, mint hogy: *a legjobb, a legszebb és leglátogatottabb tábor a magyar*. Hogy a legjobb volt, azt a külső részekből, a sátrak és árkokból első szempillantásra könnyű volt megállapítani. Hogy legszebb volt, azt rögtön diktálta a tábor remek beosztása, a sok mindenféle szépet rejtegető kapu, a sok mindenféle, percek alatt odavarázsolts cimer, az útszéli kereszték, a harasztok, a muskátlik,

amelyek az udvarokon pompáztak s hogy a leglátogatottabb volt, azt mindenki láthatta, aki csak egyszer is odatért, mert alig volt idő, amikor mozogni lehetett a sátrak elejét, az udvarokat és a főtereket is ellepő nagy emberáradattól. S bizonyítja még valami, s ez a magyar bolt, amely a magyar kiállítási sátorral a tábor főterén állott. Szándékosan, erősen figyeltem ezt a boltot, de sohasem láttam úgy, hogy a főter felől a különben hosszú kiürítő nyíláson csak egyszer is beláthattam volna. Mindig nagy tömeg szorongott a bolt ajtaja előtt. Nagy keletje volt a madártollnak, ahogyan az angolok hívták a magyar árvalányhaját, mindaddig, amíg az utolsó szálat is meg nem vásárolták s azután mindennek legyen az bármi, ha egyszer magyar volt.

„Could you give me some birds feathers?” (tudna nekem adni egy kis árvalányhaját?) volt az állandó kérdés, míg csak egy szál árvalányhaj lobogott a kalapom mellett. Nem madártoll — magyarítottam szüntelenül az árvalányhaj után áhító tömegnek, — hanem növény; de ez nem vont le semmit az érdeklődésből, sőt mikor ott helyben kitalált mesémet elmondtam nekik az árvalányhajáról, még nagyobb érdeklődéssel viseltettek a most már angol nevet is kapott „orphanmaidshair” után.

— Volt egyszer egy szőkehajú árvalány — szólt az én mesém, — akivel nagyon rosszul bánt a mostohája. Sokat ütötte-verte, kizsolt, gyötörte, míg végre a leány nem bírta tovább

Roosevelt munka-kodexe szeptember elsején életbelép

— Kiegyenlítést hoz az ember és a gép közötti küzdelemben —

Az ember és a gép irgalmatlan küzdelmében örvendetes fordulatot jelent Roosevelt elnök munkakodexe, amelyet ez év szeptember 1-én készült életbeléptetni. A kapitalisztikus termelés profitéhsége már nem ismert határt. Évről-évre több és több munkást tett kenyértelenné s a gépek hasznát kizárólag a tőkés vállalkozónak juttatta. Az általános gazdasági válság mellett a géptermelés fokozása növelte a munkanélküliek közel százmillió táborát.

Hiába emelték fel tiltakozó szavukat a keresztény gondolkodású közgazdászok, hiába követelték a géphaszonnak aránylagos megosztását vállalkozó és munkás között, — a lelketlen tüke mereven elzárkózott az emberiség követelményei elől. „Nem jó üzletember az — mondotta Pierpont Morgan a szenátus vizsgálóbizottságának, — aki üzleti kalkulációjánál a munkásra — mint emberre is tekintettel van”. A kapitalizmusnak ez a kereszténytelen dogmája, amelyet ilyen vakmerően és arcipiritóan eddig senki sem mert kifejezésre juttatni, végleg megpecsételni látszik a tőkés termelés sorsát.

Itt is a legfőbb ideje. A minden percben kirobbanással fenyegető géprombolás esztelen-ségét csak úgy lehet elkerülni, ha a tökéletesebb, az emberiség haladottabb állapotának teljesen megfelelő géptermelés hasznában a munkások millióit is részesíteni fogja a tőkés vállalkozó. Az ő haszna semmivel sem lesz kisebb ezáltal a régebbi, több kézimunkát igénylő termelés eredményéhez viszonyítva.

Örvendetes körülmény és a mozgalom sikerét is hathatósabban biztosítja, hogy a tüke és munka viszonyának emberséges szabályozását éppen az az Amerika kezdi meg, amely a lelkiismeretlen és profitéhséges kapitalizmusnak eddig legjellegzetesebb területe volt. Johnson tábornok, az amerikai ipari újjáépítés kormánybiztosa, talán maga sem gondolt arra, amikor a munkakodex alapjait lefektette, hogy a legnagyobb s egyben a legkívánatosabb gazdasági forradalom kapuját nyitotta meg. Nem a munkaóráknak heti 35 órára való leszállítása itt a fontos, sem az órabérek minimuma 40 centben, hanem az elv: az a háttérzött kijelentés, hogy a géptermelés fokozása egy fillért sem vonhat el a munkás addigi keresetéből.

Jó pár esztendővel ezelőtt olvastam már

ezt az életet s otthagya gonosz mostohájának alföldi tanyáját, elbujdosott. Bánatosan, éhesen, rongyosan bujdosott az Alföldön, szőke haját széthordta a szellő s ebből nőtt ki ez a növény, s azért hívják árvalányhajnának. Az árvalányhaj igazi meséje nem jutott eszembe, mert mint minden erdélyi ember, keveset is hallottam róla. No, de nem baj, ez is megtette ugyanazt a szolgálatot, mint az igazi.

Valósággal kifosztották a magyar boltot, úgy hogy a táborozás utolsó napjain már csak egy pár csontbafaragott apró, magyar legényt és leányt ábrázoló fiugra volt kapható. Magam is csak már ilyen tudtam vásárolni, amelyekről legutóbb is azt írják angol barátaim: „the hungarian lady, and gentleman are still on the mantelpiece” (a magyar leány és fiú ott van a kandallón) s emlékeztem a boldog időkre...

Csakugyan boldog idők voltak. Angolország földje visszhangzott a magyar cserkészdaltól s a magyar genius a népek és nemzetek nagy versenyében diadalutját járta. Emlékekért mentem a multba. Négy hosszú esztendő távlatába jártam, hogy mintázzam a gödöllői nagy találkozóhoz minden elképzelhető nemes szempontból való rendkívüli fontosságát.

Hozzánk jön a világ színe-java, utban van már felénk, — mi várjuk s a régi magyarok leszünk nekik és nekünk.

egy jőnevű német közgazdász értekezésében, hogy ő el tud képzelni olyan boldog kort, amikor a munkagépek szaporítása és tökéletesítése következtében napi 1—2 órát fog csak dolgozni a munkás s ezalatt az 1—2 óra alatt is megkeresi azt a jövedelmet, amelyet addig 8—10 keserves munkaóra biztosíthatott csak a számára. A fennmaradó 6—8 órát művelődésre, családjának gondozására s nemes értelemben vett szórakozásra fordíthatja.

Az emberiség azért fejlődik, Isten a természeti erőket azért adta, hogy ha az ember ki tudja kutatni s le tudja igazni, szolgálatába tudja állítani ezeket az erőket, akkor ennek hasznát ne csak kevesek élvezhessék, hanem az mindenkinek javára válják. A géprombo-

Velencésdit játszott a kolozsvári városi tanács

Kiírtják a drága régi fákat — s ezt nevezik parkirozásnak. Sok buzgalom sovány eredménye.

Kolozsvár. Saját tud. Tizenöt esztendő óta nem volt Kolozsvárnak városi vezetősége, amely annyit hallatott volna magáról, mint a mostani időközi bizottság. A város mai vezetői értenek ahhoz, miképpen lehet a tapasztalatlan polgár előtt a lázas tevékenység látszatát keltetni.

Gyűlésekben, hírlapokban a tervek egész lavínája indul meg a városháza felől. Csupa nagyszerű ötlet, ragyogó terv. Hallottuk, hogy most már rend lesz a városban, született egy egész sereg új szabályrendelet. Hallottuk — már régen hallottuk, — hogy új vásárcsarnok épül, új városháza, megkezdődik a Szamos és Nádas szabályozása, utcák javítása, öntözése, állandó gondozása, csatornázás a külvárosokban, a sétatér átalakítása, új sétatermek és parkok létesítése, új hidak építése a Szamoson át, a vágóhid környékének átalakítása, hatalmas fasorok ültetése. Hallottuk, hogy kétszázmillió kölcsönt akar felvenni a város az államtól, — amely utóbbi, közbevetőlegesen megemlítve, tizenötmillió tartozását sem tudja Kolozsvárnak megfizetni, — ebből a nagy összegből aztán olyan lendülettel indulnának meg a közmunkák a városban, hogy ezáltal tizesztendőre biztosítva lesz a munkanélküliek segélyezése.

Valószínű, hogy a nagyszabású tervek sorozatából még mindig nem fogytunk ki, még újabb meglepetéseket is tartogat számunkra a város vezetősége, amelyet joggal nevezhetnénk el az „ábrándok tanácsának”. Csak az a baj, hogy a tervek már túlságosan régiek és közülük oly elenyésző csekély a megvalósultak, vagy megvalósulás felé haladók száma. A szabályrendeletekben sincs sok közönete a polgároknak.

A sétatéri laguna és a Donát-úti járda

A tanácsüléseken nagy lelkesedéssel megszavazott szép tervekből keletű csakugyan megvalósult. Az egyik a sétatéri tó kibővítése, a másik a Donát-úti járda kiépítése.

A korcsolya-pavillon körül árkot ásott a város és abba is belevezette a tó vizét. A korcsolya-pavillon ilyenképpen kis szigetre került, ahová primitív, tyukketre emlékeztető lépcsős deszkahid vezet át. Jellemző, hogy a városi tanács „japán-hid”-nak nevezte el ezt a tákolmányt! El kell ismerni, hogy ezáltal az újítás által valóban sok csónakázót és a nagyobb szabású világitás által rengeteg sétalót csábítottak ki a sétatérre, amelynek forgalma így a tavalyi nyárhoz képest jelentősen megnövekedett. De vajjon így lesz az akkor is, amikor a pavillon háta mögött ázott félkörű árokban megposhad majd a tó vize a nyári melegben és bűzével lepálja a velencei lagunákat? Már is olyan förtelmesen pisz-

lást elvileg sem lehet helyeselni, mert ez az emberi értelemnek megcsúfolása s a tökéletesedésben rejlő isteni gondolatnak arcucsapása lenne. Küzdeni kell tehát az emberiség jövődjének ilyen vandál visszafejlesztése ellen.

A küzdelemnek azonban olyannak kell lenni, hogy annak eredménye megfeleljen a dolgozó társadalom szükségleteinek. Roosevelt munkakodexe megmutatja a helyes utat, amelyen haladni kell. Ha a világ többi állama is rátérne erre az egyedül helyes útra, legalább is 50 százalékig nyomban orvosolható volna a munkanélküliség tetet és lelket sorvasztó rákfenéje.

Mi, katolikusok, kétszeresen örvendhetünk ennek a bátor kezdeményezésnek, mert Roosevelt munkakodexében azoknak az elveknek és igazságoknak immáron kodifikált diadalát ünnepehetjük, amelyeket több mint négy évtizeddel ezelőtt XIII. Leó pápa fektetett le a Rerum Novarumban s két esztendővel ezelőtt XI. Pius fejtett ki részletesebben a Quadragesimo Annoban.

Dr. Léber János.

kos a vize, hogy rossz ránézni.

A Donát-úti járda is kiéptült. De milyen áron? A gyönyörű sétányon hatalmas sor fákat irtottak ki. A kétségbeesett Donát-úti lakosok és nyaralók követségbe mentek a polgármesterhez és kérték:

— Hagyják abba, polgármester úr... Járda nélkül csak megleszünk meg, nem is kértük, hogy a Donát-útra járdát építsenek, de hagyják meg a fákat. A dús fasorok árnyéka nélkül senki sem lesz képes megtenni majd a kilométeres utat a szabadba...

Az egész városban éktelen por füstölög és gomolyog. A sétatermeken, a Rákóczi- és Donát-úton — ahelyett, hogy gondoskodni volna a város a napi rendes öntözésről — utálatos olajjal kevert kátránnyal kenték be az úttestet, amelynek kellemetlen szaga fojtogatva árad mindenfelé. De nincs is olyan ruha, amely tönkre nem megy, ha gazdája egyszer is át próbál menni a kátrányos olajtengeren...

Kiirtotta ezenkívül a város a sétatér legszébb, legöregebb fáit, a Majális utca gyönyörű fasorait, hasonlóképpen a most épülő román katedrális előtt egykor gyönyörű kis park valamennyi szép öreg fáját.

— Parkvárost akarunk csinálni Kolozsvárból, — mondja a tanács.

S ezt úgy kezdi, hogy kivágja a fákat és kiírta a parkokat a városból.

A penészes kenyér és a tarcsal kényszermunka

Ezeknél sokkal égetőbb probléma a kolozsvári szegények háza és a dologház szomorú kérdése. Az Ipar-utcában levő szegények háza lakói többször fordultak már a nyilvánosság elé keserű panaszaiikkal. Az intézet igazgatója, bizonyos Niculescu, aki szegényen került az intézet élére s ma egyike Kolozsvár leggazdagabb embereinek, hihetetlen kegyetlenséggel bánik a város szegényeivel. A munkaképtelen, öreg embereknek nyúlós, penészes kenyeret és ehetetlen ételeket ad s amikor valaki panaszkodni próbál emiatt, ráordít a panaszkodóra:

— Keressen más helyet magának. Örüljön, hogy ennyit is kap ingyen...

A városi tanács évek óta türi Niculescu úr diktátori hajlamait és nem veszi figyelembe a szegények háza lakóinak sűrű, egyre hevesebbé váló panaszát. A Niculescu vagyoni ügyeit sem volt hajlandó eddig vizsgálat tárgyává tenni. Sőt, hogy ne is kelljen törődnie a szegények ügyeivel, áthelyezte mind a szegényházat, mind a dologházat a város tarcsái birtokára, ahol azután csakugyan megszűnt minden ellenőrzés az adminisztrátor ténykedési felett. A szerencsétlen emberek a legrettenetesebb helyzetbe kerültek. (d. j.)

(Folytatjuk.)

Michalache kormányalakításáról beszélnek

A parasztpárti alvezér barátai és ellenfelei birkóznak egymással

Bukarest. Saját tud. Egyik bukaresti lap munkatársa szenzációszámba menő beszélgetést folytatott a nemzeti parasztpárt egyik vezető tagjával, aki a következőket mondotta:

— Rövidesen elérkezik az idő, amikor Michalache kerül a nemzeti parasztpárt élére s a kormányt átszerveve, megvalósítja azt a gazdasági és pénzügyi politikát, amit az utóbbi időben teljes részletességgel kidolgozott s amelyhez utóbb Madgearut is sikerült megnyernie. Ez a politika azonban homlokegyenest ellentétben van Mironescu és Anghelescu stabilizációs politikájával. A mozgalom hátterében — mondotta a nemzeti parasztpárti vezető politikus — maga Maniu Gyula áll és e hó 30-án Szóvátán döntő jellegű tanácskozást fognak tartani az ügyben.

Eddig tart a nemzeti parasztpárti politikus nyilatkozata. Ebből következtethető, hogy a pártban ellentétes folyamatok vetélkednek.

Egyéb oldalról az a hír, hogy az erősebb adósságrendezésért küzdő „seceristák” viszont nagyon elégedetlenek Michalacheval, holott ő benne képzelték vezérüket.

Ez a belső harc csak a politika mostani nyári szünetében lankadt el, de beavatottak szerint a parlament őszi megnyitása után újabb erővel fog kirobbanni. A „seceristák” szemére vetik Michalachenak, hogy az utóbbi időben nem törődött úgy a mezőgazdasággal és a mezőgazdák érdekeivel, ahogyan azt elvárták volna tőle. Michalache például, annak ellenére, hogy a fővárosban tartózkodott, annak idején meg sem jelent a konverziós törvény vitáján. Az ostromállapot megszavazása alkalmával sem foglalt állást a parasztpárt hajdani elnöke. Legutóbb pedig, amikor a gabonaértékesítés problémája került napirendre, Michalache szintén semmit sem tett, hogy az esztendő őta deficitben tengődő mezőgazdák érdekeit szolgálja. A „seceristák” akcióját tulajdonképpen ezek a vádak váltották ki Michalache ellen.

Záróülést tartott a világgazdasági értekezlet

Cox amerikai delegátus kifejtette, hogy a nemzeti mozgalmakra kell hagyni a megoldást

Londonból jelentik: Szerdán délelőtt 10 órakor megkezdődött a világgazdasági konferencia záróülése. A karzat zsufozásig megtelt. A jelenlevők megkapták a 43 oldalra terjedő zárójelentést, amelyből az iroda tulajdonképpen jelentése csak 3 oldal, a többi függelék a gazdasági és pénzügyi bizottság jelentéséhez.

Az ülésen Cox szenátor, amerikai delegátus beszédében kifejtette, hogy az értekezlet olyan eredményeket ért el, amelyek megérték a fáradságot. Teljes az egyetértés tekintetben, hogy szó sem lehet a további erőfeszítések abbahagyásáról. A gazdasági bajok meg-

oldásához az első segínyt az árak javulása hozhatja meg. A világ általános tapraállása mindaddig nem következhet be, amíg a befagyasztott hitelek zárják el a kereskedelmi élet csatornáit. A nacionalista törekvéseket türelmes megértéssel kell nézni. Ezekről nemcsak társadalmi, hanem gazdasági kifejlődés is várható. Ha a nemzeti ipar ismét helyreáll, megindul a kereskedelem a határokon túl is. Aztán a nemzeti kérdések megoldása utána sor kerül azoknak a kérdéseknek a letárgyalására is, amelyeket a népek együttesen oldhatnak meg.

Végül kijelentette: nem tudja, mikor ül össze újból az értekezlet, az újbóli összehívás azonban bizonyos.

Az ördöggel is Németország ellen. (London.) A Daily Express szenzációs feltárlásában francia-orosz katonai szerződés küszöbönálló aláírásáról ír. A szerződést a francia és lengyel vezérkar dolgozta ki s legfőbb pontja az, hogy Franciaország és Lengyelország hadianyagot szállítanak hosszú lejáratu hitelre a Szovjetnek. A Daily Express megállapítja, hogy a francia-orosz katonai szerződés éle kifejezetten Németország ellen irányul. Franciaország, amely eddig legelkeseredettebb ellensége volt a Szovjetnek, most már annyira fél a nacionalista Németországtól, hogy akár az ördöggel is szöveteznék ellene.

Felrobbant a gránát a gyakorlaton. Miskolcra jelentik: A Diósgyőr melletti erdőben gyakorlatozás közben egy kézi-gránát felrobbant. Egy önkéntes tizedest azonnal megölt, egy hadnagynak letépte a karját és összeroncsolta az arcát, egy közkatonát pedig életveszélyesen megsebesített. Mindkettőt kórházba szállították.

Besszarábiában 512 ezer gyerek nem jár iskolába. Bukarest. Saját tud. Egy statisztikai kimutatás szerint Besszarábiában 512 ezer iskolaköteles gyermek van, akiknek csak egy tizedrésze látogatja az iskolát. A közoktatásügyi miniszter szigorú rendeletet adott ki, hogy a gyermekeket az iskola látogatására kötelezzék.

BROU S. J.

Barat Szent Magdolna Zsófia

Munkás-imaélet

A gyakorlati imaélet útmutatója. — A Szent Szív zárda alapítónőjének életét dolgozza fel ezen kis könyv. A szemléltető és cselekvő élet szerencsés egyesítését találjuk ebben az életrajzban. Ára 100 L.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Óriási hatása támadt Roosewelt rádiószózatának

Megszűnt a pánik. Csak a gabonaspekulánsok ijedtek meg a további lenyomástól

Tegnapelőtti számunkban magunk is közöltük, hogy Roosewelt elnök rádiószózatot intézett a közönséghez. Abban elmondotta, hogy intézkedéseit ne vegyék kapkodásnak, mert azok jól átgondolt küzdelem részletei. Együttal felhívta a tőkét és a vállalkozókat, hogy jöjjenek segítségére a munkanélküliség elleni küzdelemben.

Ennek a rádiószózatnak az előzményeiről és következményeiről szólnak a következő táviratok.

Előzmény: Londonba menekült a pénz.

Londonból jelentik: A londoni bankok betétállománya a most lezárult pénzügyi évben meglepő emelkedést mutat. Julius elsején a kilenc vezető angol magánbank betétállománya 1938 millió font sterling volt, ami a múlt év július elsejei állományhoz képest 212 millió emelkedést jelent. Ezt az emelkedést korántsem az infláció okozta, miután a bankjegyforgalom ugyanebben az időben mindössze tizenötmillió font sterlinggel emelkedett. A betétállomány nagyarányu gyarapodása elsősorban az amerikai tőkemenekülésre vezethető vissza. Az amerikai tőke már csak azért is szívesen jön Angliába, mert az Angol Bank valutakiégyenlítő alapja lehetővé teszi,

hogy a behozott tőkét bármikor más idegen valutára válthassák.

A következmények: ötezer csatlakozó távirat; rohamosan emelkedik a gabona ára.

Londonból jelentik: Roosewelt elnök rádiószózata erős hatást gyakorolt az amerikai ipari körökre. Mire az elnök befejezte rádió-előadását, már ötezer távirat érkezett a Fehér Háza, s azóta óránként átlag ezer táviratot kap, amelyekben a munkaadók az elnök által javasolt munkaegyezményhez való önkéntes csatlakozásukat jelentik. Johnson tábornok, az ipari újjászervezés diktátora kijelentette, hogy szeptember elsejéig öt-hatmillió munkanélküli kap újból munkát. Hozzátette, hogy az út Amerika számára csak vissza a pokolba, vagy pedig a fellendüléshez vezet.

Csikágóból jelentik: A gabonaárak Roosevelt szózatának következményeképpen rohamosan emelkednek. Az egyhetes pánik elmúlt. Valamennyi gabonaneműben jelentékeny és folytatólagosnak látszó javulás indult. Kedden búzában 5-6 centes áremelkedés volt bushelenként. Rozsban ennél is jelentékenyebb emelkedések voltak.

Az orvos levele

Asszonyom,

Ágylátszik, hogy hadiállapotba léptünk egymással, azaz nem is jól fejeztem ki gondolatomat. Nem elenséges viszony van közöttünk, de mostani hangulatos levelére válaszolni, csak úgy tudok, ha annak tartalmát semmiképpen sem hagyom helyben. Sajnálom, hogy művészi lelkének költői elmerengéseit, a valóság súlyos dorongjával kell szétrombolnom, de ez is egy olyan dolog, amely nincs eléggé a köztudatban. Idézem levelét:

„Tudja az valami gyönyörű szép látoány volt — a kis csipkés kocsiiban az az aranyos kis baba. És mily gyönyörűen nézett ki a sok könnyű és csipkés párnán a Mária kék szalaggal dúsan feldíszített ruhácska, amelynek minden részét valami finom pókhálószerű csipkefodor öntötte el. Kis fejkötőjén, mint valami nagy pillangó úgy ült a szép színes mási, kis kezén, amellyel ide-oda hadonászott — amely úgy bújt elő a csipkés újj végéből, mint a virágos kert puha földjéből a színes virág, ugyancsak színes szalag. A lehelletfinom arc, a ragyogó kis fekete szemek, a díszes csipke tenyérben — úgy váltak ki, mint... Szóval a kis baba dús csipkés és szalagos ruhácskában volt. Na látja, én a szemnek ezt a kedves látoányt szépnek mondhatom, de más kérdés az, hogy egészséges-e és hogy helyes-e? Amit most fogok közölni, talán nem veszi jó néven, de mindenestre fontolja meg és az ítélet kimondását nyugodtan Önre bízom.

A kis gyermek ruhája sima, ment minden csipkedíszítől, fodortól és csakis fehér legyen. Ne legyen rajta semmiféle színes dísz és szalag. A régi jó időkben a kis ingecske ujját egy kis gumiszorítóval, olyan karperecfélével fogták össze, amelynek felső részére még egy színes, szalagsokrocskát varrtak. Hát ez lehetett szép, de egészséges semmire sem volt. Ma már ezt elhagyták, de a színes szalag, mint dísz, még nem pusztult ki. A sima fehér ruha legyen a divatos — a csipkés, fodros, szalagos — pedig az elvetendő. A csipe, fodor mind telepe, még hozzá dús telepe, lerakódó helye pornak, piszoknak, ettől pedig leginkább kell védeni a kis embert. A piszok mindenféle ártalmat rejthet magában, ettől pedig védeni kell a csecsemőt. A fehér színekhez is azért ragaszkodunk, mert rajta azonnal szembetűnő lesz — a piszok, nem is szólva arról, hogy a legszebb „színtelen” szín, mert a teljes tisztaság, az ártatlanság jelképe — legalább a mi világunkban. Az anya ne azzal fitogtassa a világnak szeretét gyermekéhez, hogy őt pelencei vagy brüsszeli csipke tengerbe dugja, hanem azzal, hogy szeretetének egész melegét a józan ész parancsoló szavával köti össze. A színes szalag: hogy elvetendő, Istenem, hát még a szép Mária kék is csak festékből készül, szájacskájába veszi a gyermek és a festéket kiszorja, kiszorja belőle — ezzel sok bajt csinálhat.

Nem tehetek róla, de amikor olyan felcicomázott kis babát látok, csipke, fodor és szalag tengerben — mingyárt az jut eszembe, hogy ennek az anyja, benne egy üres filogtatásra törekszik csu-

pán. Nem mind helyes és szép, ami külszínre tetszetős vagy meglepő. Engem egy szép sima, fehér köntösbe, sima, fehér ágyba helyezett kis baba ezerszer jobban leköt és megnyer! Lehet azért is van ez, mert a megnyugtató sima, fehérség között: egy egészséges gyermek arcának üdesége köt le, míg a sok dísz és színes sallang között, ezen felesleges és káros külsőségek kötik le figyelmemet és elvonnak a kicsi szépségének, egészségének élvezetétől.

És még egyet szeretnék megjegyezni. Ma, amikor a gazdasági szempontokat minden terén annyira figyelembe kell venni, a sima ruhácskák és ágynemű mosása, vasalása — pedig úgy ezt gyakran kell váltani — gyorsabb, könnyebb, mint a csipkésé, fodrosé. Idő és pénz megtakarítást is jelent tehát az egészségi szempontok mellett a tiszta fehér, sima fehérenemű.

Emelje fel szavát minden esetben Asszonyom, az én felvilágosításaim mellett. A kis gyermek, nem lehet az anya játékszere, dívat és nagyzolási mániájának büntetlen kiélési alkalma. A gyermek a jövő s érte és neki: magunknak és a társadalom-

Kedd éjjel úgy látszott, hogy a nagy zápor kioltotta a medgyesi lángtoronyt

Csütörtökön megkezdték az oltási próbálkozásokat. Tömegesen érkeznek az oltási tervek

Nagyekemező. Saját tud. Bár Nagyekemező község közelében ég a gázkráter, mivel Medgyeshez sincs távol, medgyesi földgázégés lett a neve világszerte és így mi is ezt használjuk. Az égő gázkráter eloltásának munkálatait ma, csütörtökön reggel kezdik meg. Érdekes megemlíteni, hogy keddre virradóan hatalmas nyárizivatar vonult el a Küküllő mentén s a lángosóvára ömlő esőzuhatag sercegve vált gőzzé s ez a gőzfelhő a sötét éjben megvilágítva gomolygott a kráter fölött. Gyönyörű látvány volt. A hatalmas zápor hatása alatt mármár úgy látszott, kialszik a két hete égő és messzivilágító lángoszlop, a tűz elhalványult, majd mintha teljesen megszűnt volna, csak gőz szállt fel a kráterből. De mindez csak egy negyedóráig tartott, azután ismét feltört a láng erős földalatti dübörgéssel.

Megérkeztek a hivatalos szakértők a gáz elfojtására

Az oltási munkálatokkal foglalatosskodó mérnökök s a gáztársaság ügyvezető igazgatója elmondják, hogy újabb oltási módszerrel kísérleteznek s az ehhez szükséges gépek és anyagok meg is érkeztek.

Kiszállt a helyszínre egy újabb bizottság is, amelynek tagjai Bukarestből: Péczyvescu Tódor, a politechnikum tanára és Ritzdorfer dr. az ipartügyi minisztérium földgázzsakértője; Kolozsvárról: Popescu Voitești geológus és Lázár Vazul mérnök. E bizottság több szakértő véleményének figyelembevételével ma, csütörtökön kezd hozzá az újrendszerű oltáshoz, amelynek lényege az, hogy az ötösszámú szondánál az gázvezető réteget megpróbálják elzárni. Ezzel az eljárással a krátert tápláló eret akarják elvágni a szondától, azt véelve, hogy a további gázömlést így megakadályozzák. A robbanás helyén nem folytatják az oltási kísérleteket, mert oly erővel tör fel a földgáz, hogy emberi erő és munka aligha képes eloltani s a gáz ömlését megakadályozni.

Az új eljárásnál abból a feltevésből indulnak ki, hogy a gáz felszínnyomulását tektonikus eltolódás okozta, tehát a föld szerkezeti rétegei közti vetődés következtében a fedő márgaréteg feltűrődött s a nagy feszítőerejű gáz felnyomta a márga feletti lazább rétegeket, ami aztán robbanásszerűen lökte fel a föld felső, termőtalaját.

Ezzel szemben azok a szakemberek, akik a kitértést szintén megtekintették, de a hivatalos bizottságnak nem tagjai, azt állítják, hogy a hivatalos terv nem fog sikerülni, mert téves alapon indulnak el. Szerintük nem az

MIT REJT A JÖVŐ?

Rafols Maria élete és jövője.

G. L. BOUE után franciából fordítva Ara füzve 27 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

nak — felelősséggel tartozunk. Jól tudom, hogy az Ön nemes és fogékony lelke: segítségül lesz abban a munkában, amit a jövő érdekében tenni kell.

Azt hiszem közösen meg- és kibékélve, egyesült erővel, ha lassan is, de eredményes munkát végezhetünk. Adja a jó Isten!

Készleges híve

Dr Schmidt Béla
(Marosvásárhely)

ötös szonda táplálja a krátert, hiszen egész Erdély alatt gáz van! De különösen azon a területen. Száz atmoszférás nyomást visszafojtani azon az alapon, ahogy tervezik, nem lehet.

A magánszakértők véleményét azonban a hivatalos szakértők egyelőre nem veszik figyelembe.

Jönnek az oltási tervek, javaslatok.

— Egyébként — mondja a mérnökigazgató — számos oltási tervezet érkezett be hozzánk, amelyeket áttanulmányozunk s a komoly szakvéleményeket feltétlenül figyelembe vesszük.

Szinte bámulatos azonban, hogy milyen nagytömegű laikusnak fantáziáját foglalkoztatja a tűz eloltásának lehetősége. Marosvásárhelyről például egy dohányjövődéki szolga ajánlja, hogy kétszázvagon agyagot „öntsenek” a kráterbe, s az megcserepedve lefojtja a gázt.

Dicsőszenitmarntonból egy volt szeszfőzőmester ajánlkozott, de a tervét mindössze huszmillió leiert volna hajlandó eladni, anélkül, hogy előre elárulná titkát. Egyelőre semmi garanciát nem képes adni azonban arra, hogy „szakértői” eljárása sikerre vezetne.

A gáz pedig egyelőre nyugodtan és tovább ég, s az ember tehetetlenül áll a hatalmas, természeti erővel szemben, amely napoként milliókat érő gázt röpit a levegőbe, világít a falvak népének s ideig-óráig némi keresethez juttat néhány Medgyes körüli munkanélkülit.

Ifj. Gvidó Béla.

MEGJELENT!

A SZT. ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSÁBAN
A TELJES LATIN-MAGYAR

MISSZÁLE

a Római Miskönyv szerint; az új Szentírásfordítás felhasználásával, fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta dr Szunyogh Xav. Ferenc O. S. B. Terjedelme 1488 lap.

Egészvásonkötésben, vörösmetszéssel	210 lei
Egészvásonkötésben, arany metszéssel	250 lei
Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel	400 lei
Finom bőrkötésben, arany metszéssel és portó.	450 lei

Megrendelhető, esetleg részletfizetésre is az ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁNÁL.

LEGUJABB

KORDA-KÖNYVEK

Plus: Isten bennünk. Füzve	90 lei
Kötve	120 lei
Kühár: Örökélet forrásai a hétszentségben. — — — Füzve	110 lei
Kötve	145 lei
Elekes: Krisztust—Kenyeret.	145 lei
Biró S. J.: E jelben győzni fogsz	15 lei
Müller Lajos S. J.: Szeressétek egymást — — — — —	25 lei
Öreg plébános levelei I., II., III. rész — — — — —	185 lei
Herwig: Farkasok között —	45 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.
Oradea, Strada Regele Carol No. 5

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felolvaszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cizl. Piac Uirrit 13. — Telefon 802.

Bach Sebestyén halála

1750
július
28

A zenetörténet leggrandiózusabb jelensége, minden idők legnagyobb lángelméje Bach Sebestyén, a nagy német zeneszerző. Universalitása páratlanul áll, szinte megfoghatatlan. Nemcsak korszaka szellemének gigantikus kifejezője, de sokkal több annál: szelleme felette állott korszakának. Bach az emberiség történetének ama kevésszámú nagy és titokzatos erejű géniusza közé tartozik, akik úgy jelennek meg előttünk, mint valami csodálatos természeti tünemény. A Bach család régi zenei familia volt. Egyik őse Bach Sebestyének Pozsonyban élt, onnan származtak el 1590. táján Erfurtba. Bach Sebestyén a család leghíresebb tagja 1685 március 21-én született. Korán jutott áraságra s egyideig a bátyjával nevelkedett. 1699-ben a bátyja is meghalt és ekkor a még szinte gyermek Bach Lüneburgban a gimnázium diskant karénkesévé lett. Ezidőtől haláláig a zenének élt. Lipsceben, mint a két főtemplom zeneigazgatója halt meg, rosszul kezelt szembajban megoakulva, szélhűtésben. De amit hátrahagyott, minden sötétségben keresztülvilágító csodálatos szépség. A német műzene atyjának nevezik — és joggal. Palestrina, Händel, Gluck, Haydn, Mozart, Beethoven és Wagner Richard mellett egyike a zenetudomány és művészet korszakalkotó hőseinek. Fugáinak, egyházi zenéinek, oratoriumainak, zongorára és orgonára írott zenedarabjainak nincs párja a zenetörténelemben. Egyik legcsodálatosabb zenedarabját, a H-moll-aisét kétszáz évvel ezelőtt, 1733-ban szerette. Ez a mise felülmúlja minden művét, gazdag érzések, a jellemzés ereje, a nagyszerűen komponált nehéz karok és a szigorúan polifon szerkesztés legfőbb tulajdonságai. Csodálatos zeneigazdagságát csak a múlt század végén kezdték tulajdonképp méltatni s 1850-ben Lipsceben Bach-társaság is alakult, amelynek alapját Mendelssohn — a másik nagy német zeneszerző vetette meg.

Időjárás. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint igen meleg, túlnyomóan derült idő várható.

Alaptalan híresztelések a váradi kanonoki stallum betöltéséről. A nagyváradi Estilap mai száma feltűnő cikkben számol be arról az állítólagos változsról, amely dr. Lestyán Endre pápai prelátus, váradi városi plébános kanonokká történendő kinevezése kapcsán a római katolikus püspökség irodájában várható. Érdeklődtünk a püspöki irodában e hír valódisága felől, ahol határozottan kijelentették, hogy dr. Lestyán Endre kanonoki kinevezéséről egyáltalán semmit se tudnak s így az ő személyével kapcsolatos személyi változás minden alapot nélkülöz.

A kolozsvári cserkészek elindultak a gödöllői jamboréera. Kolozsvár. Saját tud. A gödöllői jamboréere negyven magyar cserkész indul Kolozsvárról csütörtökön a déli vonattal. Nagyváradon kiszállnak, hogy megtekintsék a város nevezetességeit és pénteken délelőtt féltizenegykor utaznak tovább.

Zogu albán király halálán van. Párizsból jelentik: Párizsi lapok közlése szerint Zogu albán király gégetuberkulózisban szenved s állapota válságos. Kezelőorvosa, dr. Bauer bécsi professzor a betegség előrehaladt voltára hivatkozva, nem hajlandó a beteget megoperálni, ezért egy olasz szakorvost hívtak hozzá. Illetékesek már a trónutódlás kérdésével foglalkoznak. Az egyik párt a király anyját, másik pedig unokaöccsét tekinti törvényes trónörökösnek.

Hettyey Aranka Budapestre szállította édesanyja koporsóját a kolozsvári temetőből. Kolozsvár. Saját tud. Özv. Nadányi Emilné, Hettyey Aranka, a kolozsvári Nemzeti Színház egykor ünnepelt tragikája, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagja, Kolozsvárra érkezett pár nap előtt, ahol Kovács Kálmán unitárius tanár családjának vendége volt, akéhez régi jó barátság fűzi. A művész-nő minden nyáron meg szokta látogatni édesanyja sírját a házsongárdi temetőben, most pedig azért is jött, hogy édesanyja hamvait Pestre szállítsa, május végén elhunyt férjének, dr. Nadányi Emilnek, a 8 Órai Ujság főszerkesztőjének koporsója mellé. Az exhumálásor Vásárhelyi János ref. püspökhelyettes imádkozott a sírnál. Hettyey Aranka két napi kolozsvári időzés után szerdán visszautazott Budapestre.

Leégett a leideni 100 éves Szent Péter templom. Amszterdamból jelentik: Leidenben a római katolikus Szt. Péter templom tornyában tűz ütött ki. A lángok oly gyorsan terjedtek, hogy az egész templomot elhamvasztották. A templom 100 éves volt.

Antal István magyar sajtófőnök lengyel kitüntetésé. Budapestről jelentik: Antal István dr. miniszteri tanácsos, sajtófőnököt a lengyel kormány a Polonia Restituta-rend parancsnoki keresztjével tüntette ki. A lengyel követ szerdán délben nyújtotta át Antal Istvánnak a kitüntetést és utána világsreggelit adott a sajtófőnök tiszteletére.

Családi dráma. Kolozsvár. Saját tud. Simon Ferenc 28 éves meszarósségéd hónapok óta különváltan él feleségétől. Az asszony kislányával együtt hazaköltözött a szüleikhez férje kicsapongásai miatt. Szerdán délután Simon Ferenc elment a feleségéhez, de mivel nem juthatott be a Holdvilág-utca 36. szám alatti házukba, a szomszéd ház udvarára ment és a kéréshez hívta feleségét és kislányát. Miután az asszony többszöri kérésére is azt felelte, hogy nem hajlandó visszatérni hozzá, ráfogta a revolverét, amely azonban nem sült el. Az asszony kislányával a házba menekült és magára zárta az ajtót. Ezalatt Simon még egyszer utána lőtt, de a revolver akkor sem sült el. Harmadszor a szájában sütötte el a revolvert, negyedszer a halátékát lőtte át. Beszállították a sebészeti klinikára, ahol sikerült kiszedni a koponyaontjában megakadt golyókat, de életben maradásához kevés a remény.

Óriási halszűret a Tiszán. Budapestről jelentik: A tiszai áradásnak csak egy előnye volt, hogy óriási, soha nem látott halszűretet eredményezett. Különösen Szeged és Csongrád között, ahol az Antalffy és Bittó testvérek bérlik az egész Tisza vizét, ott fogtak rengeteg harcsát és más kitűnő halat. A bérlet halászterületek az árvíz folytán megőszörödtek. Az előbb említett cégnek 4600 hold a halászterülete a Tiszán, de az áradás folytán 25.000 katasztrális holdon tudtak halászni. Emiatt alacsonyabb is a halnak az ára, viszont nagyobb a fogyasztás és ma mindenki olcsó halat eszik Magyarországon.

A felrobant autógumi súlyosan megsebesített egy váradszöllősi földbirtokost. Különös és megdöbbentő szerencsétlenség történt szerdán délután Váradszöllősen. Ováry József 27 éves földbirtokos autójának pneumatikáját javította. A gumi munkaközben robbanásszerűen kipukkant és a kerék vaskorongja olyan erővel csapódott a fiatal gazdálkodó homlokához, hogy vértől borítva azonnal elvesztette eszméletét. A váradi zsidó kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

MI CHA ÉL? „Ki mérhető az Urhoz?”

HARSÁNYI LAJOS VERSEI

Ara füzve 60 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

FIGYELEM! MEGJELENT!

DSIDA JENO:

MAGYAR KARAVAN ITALIAN KERESZTUL

Az „Erdélyi Lapok” társasutazása résztvevőinek különösen kedves meglepetés. A helyszíni felvételekkel gazdagon illusztrált könyv

ára 75 lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál,

Viola Kornél temetése. Kolozsvár. Saját tud. Szerdán délután temették el a hirtelen elhunyt Viola Kornél építész mérnököt, akinek temetésén Kolozsvár egész magyar társadalmának részvéte megnyilvánult. Megjelent Bethlen György gróf, az Országos Magyar Párt elnöke, Inczedy-Jocksmann Ödön ügyvezető alnök, dr. Deák Gyula főtitkár, továbbá Vásárhelyi János püspökhelyettes, az Iparos Egylet küldöttsége Rácz Mihály elnökkel, dr. Socol Aurél, a román nemzeti parasztpárt kolozsvári elnöke, a katolikus egyházközség testületének képviselői dr. Jelen Gyula főgondnokkal. A KAC vivógárdája teljes számban kivonult gyászfátyollal bevont jelvényeikkel, azonkívül a többi szakosztály vezetősége és a testvér sportegyletek vezetői, köztük több román sportférfi. A virágtanben álló ravatal előtt dr. Hirschler József apátplébános végezte a gyászszertartást. A sírnál Vásárhelyi János, a Magyar Párt nevében, Gabányi Imre dr. a Kolozsvári Atlétikai Club nevében mondottak búcsúbeszédet, az ipartestületi építőiparos szakosztály nevében Ninau dr. elnök búcsúztatta. A gyászoló családot mindenfelől a részvét nyilatkozatok özönével árasztották el.

Kifűrészték a Hindenburg-tölgyet. Berlinből jelentik: Ismeretlen tettesek szerda reggelre kifűrészték a tempelhofi Hindenburg-tölgyet, amelyet május 1-én, a nemzeti munka ünnepén ültettek. A bünyügyi rendőrség megindította a nyomozást.

Elfogták a berecztelki betörőt. Marosvásárhely. Saját tud. Megirtuk, hogy Berecztelkén, a Hangya Szövetkezet üzletének falát éjnek idején kibontották, az üzletet kifosztották s a pénzszekrényt százezer lei tartalommal elvitték. A marosvásárhelyi rendőrség elfogta a tettest, Loptareanu Juon volt csendőrt, aki beismerte a betörést. Tettesársait még nem nevezte meg, egyelőre azt állítja, hogy előtte ismeretlen cigányok voltak.

Betiltották a sztrájkot Japánban. Tokióból jelentik: A japán kormány egyre újabb és újabb rendszabályokkal küzd a terjedő marxizmus és kommunizmus ellen. A napokban nagyjelentőségű tanácskozás folyt le ez ügyben a belügyminiszter és a hadügyminiszter között. A tanácskozáson az az álláspont alakult ki, hogy a sztrájk, amely a munkásosztály egyik harci eszköze gazdasági helyzetének megjavítására, élénk ellentétben áll a japán nép nemzeti jellegével és akaratával. Ennélfogva a sztrájkot ki kell küszöbölni a közgazdasági életből. Japánban ezentul a kormány veszi át a közvetítő szerepét a munkáság és a munkaadók között. A sztrájkot, mint az osztályharc eszközt semmi körülmények között sem tűrik meg ezentul Japánban.

ZÜRICHI ZÁRLAT. Párizs 20.21¹/₂, London 17.19, Newyork 373, Brüsszel 72.10, Milánó 27.25, Madrid 43.15, Amszterdam 208.45, Berlin 123.27¹/₂, Bécs 72.80 (57.75), Szófia —, Prága 15.32, Varsó 57.80, Belgrád 700, Budapest —, Bukarest 308.

PAPI JUBILEUMOK. Déva. Saját tud. Piski katolikus társadalmi szép ünnepséggel ülte meg *Hoboth József* katolikus főesperesnek 30 éves papi jubileumát. Ebből az alkalmából a főesperes fényes papi segédlettel misézett a piski templomban, ahol az ünnepi beszédet *P. Varga Ireneusz* dévai szentferencendi lelkész tartotta, kifejtve a papnak a hivatását a templomban, a társadalomban s egyáltalán az életben. Mire után egész Piski tiszteltette a főpásztorokat, aki meghatódva köszönte meg a tisztelgéseket, megértve abból, hogy Piski egész lakossága milyen erős szeretettel ragaszkodik papjához. A főesperest a hívek szebbnél-szebb ajándékokkal halmozták el a jubileum alkalmából. — Ugyancsak nemrégiben tartotta Körösbányán *P. Ferenc Pál* 25 éves lelkési jubileumát igen szép ünnepség keretében. Nagy papi segédlettel misét celebrált az ünnepelt lelkész, akiről ünnepi beszédet *P. Varga Ireneusz* dévai lelkész emlékezett meg. A templomban s az utána következő tisztelgéseknél ott volt egész Körösbánya intelligenciája felekezeti és nemzeti különbség nélkül. A görögkeleti lelkész román nyelvű köszöntője után beszédet magyarul is felolvasta, ezzel is kifejezést adva az ünnepelt iránti tiszteletének és szeretetének. A hatóság képviselői is megjelentek s az iskolák is. Szeretett papjukat hívei egy értékes rádióval ajándékozták meg.

Revolverrel akart vadászni. Temesvár. Saját tud. *Bálint János* fikatári kereskedő a feleségével és egy nagyobb társasággal kirándult a Temeshez fürödni. Fürdés közben a kereskedő észrevett valami vízimadarat s kiszaladt a partra, hogy lelője. Ruhája zsebéből kiszedte revolverét, az izgalom s a sietség közben azonban, hogy-hogynem, idő előtt dördült el a lövés. A golyó a kereskedő mellébe fúródott. *Bálintot* bevitték a lugosi kórháza, ahol már nem tudtak segíteni rajta és rövidesen kisenvedett.

Főbelötte magát egy kapitány Petrozsényban. Saját tud. Szerdán reggel Petrozsényba érkezett *Vlav Ghergho* kapitány és a „Bucuresti” szállodában szállt meg. Kis idő múlva dörrenés hallatszott a kapitány szobájából. Főbelötte magát. A nyomozás megállapította, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el az öngyilkosságot. Elettbenmaradásához kevés a remény.

Egy fiatal özvegy titokzatos halála. Dicsőszentmárton. Saját tud. Rejtélyes ügyben indított be erélyes nyomozást a kisküküllői csendőrlégió. Öv. *Friedrich* Péterné 24 éves kuresi asszony eddig még meg nem állapítható módon eltűnt s csak holttestére akadtak rá a közeli erdőben. *Friedrichné* Erzsébetvárosról hazafelé tartva rosszul lett, s négyéves kisfiát előre küldte a faluba, hogy a nagyapja szekerét elkérve, vigyék őt haza. Mire azonban a gyerek a szekérrel visszajött, az asszony, aki az út szélére ülve várta a szekeret, eltűnt. A határt felkutató, a falusiak keresésére indultak, azonban csak másnap reggel találták meg holttestét a közeli erdőben. A halott asszonyon erőszak nyoma nem látszik. A nyomozás annak a megállapítására irányul, hogy miként került a kimerült, beteg asszony az erdőbe s mi okozta a halálát.

Hűsmérgezés Petrozsényban. Saját tud. Petrozsényban az elmúlt napokban többen hirtelen megbetegedtek és többeket a kórházba kellett szállítani. A kórház orvosa megállapította, hogy tömeges hűsmérgezésről van szó, amelyről jelentést tettek a rendőrségnek. A feljelentés alapján kihallgatták az egyik kültelki mézáróst, akitől a beteg húst vásárolták, aki azonban tagadta, hogy a húst tőle vették volna. Ennek dacára a rendőrség bevezette a nyomozást.

Gerely Jolán:

Egy élet — egy lélekért

Ara füzve 25 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvostályánál.

Dr. Gálos László

Ara füzve 120 lei és portó.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvostályánál.

Meghalt a keletrómai császárság utolsó leszármazottja. Milánóból jelentik: A napokban halt meg 73 éves korában *Guido Comnenos di Lussignano*, a keletrómai császárok közvetlen és utolsó leszármazottja. Császári őseihez nem éppen a legméltóbb foglalkozást űzte: hálókocsikalauz volt, de mint ilyen sem mondott le arról, hogy visszaszeresse ősei trónját. Az armeniai királyság visszaállításáért a Népszövetséghez is folyamodott.

Puccszerűen Balázsfalvára akarták átcsempészni a kisküküllői mezőgazdasági kamarát. Dicsőszentmárton. Saját tud. Nagy meglepetést keltett a Mezőgazdasági Kamara vasárnap délutáni ülésén puccszerűen hozott, de csak most kiszivárgott az a határozat, amely szerint a kamara székhelyét aug. 5-ig áthelyezik Dicsőszentmártonból Balázsfalvára. A határozatról maguk az ülésen résztvevők sem tudtak, bár a jegyzőkönyv szerint — állítólag miniszteri felhívásra — egyhanguan mondták ki a kamara áthelyezését. A határozat megszövegezését s az ülésről felvett jegyzőkönyvet többen megfellebbezik s az elnök é. s jegyző ellen fegyelmi eljárás beindítását tervezik.

Harmincezer lelt loptak el Petrozsényban. Saját tud. Petrozsényban az elmúlt hét szombatján betörők jártak *Schachter* vállalkozó irodájában, akik a pénzszekrényt felfeszítették és onnan harmincezer lei készpénzt vittek el. A rendőrség az ismeretlen betörők kézrekerítésére megindította a nyomozást. — Itt említjük meg, hogy az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a lopások Petrozsényban és helyes lenne, ha a hatóságok szigorúbb rendszabályokat alkalmaznának a betörések megakadályozására.

Kifosztották, amíg a háza égett. Nagykároly. Saját tud. Kedden éjszaka kigyulladt a zsidókörben *Kaszner* kefésmester zsidó háza, amely csakhamar lángborult s a kivonult tűzoltóság csak a tűz továbbterjedésének megakadályozására szorított. Az alvó családot és a butorokot sikerült megmenteni. A tulajdonos elájult s csak az orvosnak sikerült életrekelteni. A reggeli órákban, illetve a tűz lokalizálása után a család meglepődve vette észre, hogy a jószívű segítők minden elemelhetőt, készpénzt, ezüst- és ruhaneműt ellopottak. A tolvajok után, valamint a tűz keletkezésének felderítésére a rendőrség nyomozást indított. A ház biztosítva volt.

Álarcos betörők Vulkánban. Saját tud. *Schatzmann H.* vulkáni kereskedő éppen aludni készült családjával, mikor hirtelen beállított hozzá három álarcos betörő, akik kést szegyeztek *Schatzmann*nak és pénzt követeltek tőle. Az izgalmas pillanatban *Schatzmann* felesége nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem kiugrott a nyitvalevő ablakon és segítséget kiabált. A kiabálásra csakhamar előkerültek a szomszédok, mire a rablók elmenekültek. Másnap letartóztattak három fiatalembert, akikről azt hiszik, hogy ők követtek el a rablási kísérletet. A nyomozás folyik.

Női Kongregációk figyelmébe! Azokat a kongreganista nővéreket, akik az őszi katolikus nagygyűlésen résztvenni óhajtanak, kérjük, hogy ebbeli szándékukat velünk még idejében közöljék. Részben azért, hogy elszállásolásuk megfelelő lehessen, részben, hogy a körmeneten, valamint más közös dolgokban is az egység fenntartható legyen. Szeretettel kéri ezt a Felöltött Leányok és az Urnök Mária Kongregációinak vezetői. Gheorgheni. Zárda.

A rendőrség megállította a temetést, míg a halottat felboncolták. Petrozsény. Saját tud. A napokban hirtelen meghalt Petrozsényban egy munkás. A hatóságok annak rendje-módja szerint megadták az engedélyt a halott eltemetéséhez. Már éppen a temetőbe indult a menet, mikor megjelent a rendőrség egyik embere és a hivatalos hatalmával megállította a menetet. Velejött a városi főorvos is, aki felbontotta a koporsót és ott a helyszínen, a jelenlevők nagy csodálkozására felboncolta a halottat, kivette belső részeit és agyvelejét is és magával vitte. Az eset előzménye egy feljelentés, amelyben a feljelentő bejelenti a rendőrségnek, hogy a halottat felesége: *Blagaila* Erzsébet arzánnal megmérgezte. Állítólag az egyik petrozsényi vendéglős bizalmas baráti körben beszélt volna, hogy az asszony ezelőtt kétévvel is megmérgezett egy férfit. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. A halott ember testrészeit felküldték Bukarestbe vegyvizsgálat céljából. A halott hozzátartozói pedig rágalmaszást feljelentést tettek a pletykálkodó kocsmáros ellen.

Exhumálják az öngyilkos kommunistát. Temesvár. Saját tud. Encel Mór kommunistafutár ügyében, akit a rendőrségi fogdában felakasztva találtak, érdekes fordulat következett be. Temesvárra érkezett az öngyilkos fivére, Encel Géza s ügyvédje útján az ügyészségtől a hulla exhumálását kérte. Egyrészt azok miatt a hírek miatt, hogy Encelt súlyosan bántalmazták, másrészt mivel előadása szerint nincs meggyőződve a hulla személyazonosságáról. Állítólag megállapították, hogy Encel azonos egy Nemes nevű kommunistával, pedig Nemesnek egynehány-szor dolga volt a rendőrséggel olyan időben, amikor Encel Oroszországban tartózkodott. Így hát a két személy nem lehet egy és ugyanaz. A vizsgálóbíró a kérelem alapján elrendelte az exhumálást. Érdekes, hogy mekkora port vert fel az eset. A törvényszéken tárgyalta Müller Zsigmond fényképész esetét, akit annakidején azon a címen, hogy egy rablóbanda feje, másfélévre ítélték. A védőügyvédek a fellebbezési tárgyaláson a védelmet arra alapozták, hogy a temesvári rendőrségen szokás a kihallgatottak brutalizálása s erre vonatkozólag számos esetet soroltak fel. Többek közt, hogy Fronea Péter detektív ellen eljárás volna folyamatban, mert addig bántalmazott egy gyanúsítottat, míg az sérüléseibe belehalt. Természetes, hogy az Encel-ügy fejleményei felé általános érdeklődés irányul.

Temesváron leszállt a kenyér ára. Temesvár. Saját tud. A kenyér árát a pékek egy lejfel leszállították. A fehérkenyér most 10.50, a félbarna 9.50, a barna 8.50 lei.

LEGSZEBB IMAKÖNYVEK:

Bangha B.: IMAKÖNYV. (Művelt közönség számára, igen szép kötés, művészi kivitel) 80 lei
 ÉGI LANT. Imádságos és énekeskönyv. (Mindenki részére, szép, egész vászonköt.) 80 lei
Sándor Imre: KATOLIKUS IFJUSÁGI IMAKÖNYV. (Középiskolás tanulóifjúságnak, egész vászonkötés) — 60 lei
Scheffler J.: JÉZUS NEKED ÉLEK. (Gyermekek imakönyve, igen csinos kivitelben) — 32 lei

Erdélyi Lapok könyvostálya.

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

Unokámhoz

Irtai Embery Árpád

Szentül hívém, jó darabig
a dolog úgy áll,
hogy ott leszek tündálatok
a neved napjára.

Amde messze van Mátyásföld,
nagy az út, hiába,
s annak a vasúti jegynek
szörnyű nagy az ára.

Újságban küldöm hát csókom,
hátha odajutna
ajándékul névnapodra
drága szívem, Jutka.

Csókolom a kis homlokod
hogy ne legyen ráncos,
csókolom a tömzsi lábadd,
hogy legyen jó táncos.

Csókolom a kis kacsóid,
babatündér arcod,
csókolom a rózsás jóvöd,
hogy ne vallj kudarcot.

Csókolom a szemedfényét
imádkozó ajkad,
óranagykád álmatad,
szeme legyen rajtad.

Am nagyapó magának is
kíván egyet mára:
hogy mielőbb ránevesse
csillagszemed párja.

Pista levele

Pista hibás levele kijavításának lejárt a havar-
ideje, összesen negyvenen javították ki.

A levél helyesen így szól:

Édes Nagymama!

Megjött a nagyvakáció és már nem kell tanul-
ni. Zolti is itthon van, az ő bizonyítványa is jó és
most már II. gimnazista. Sokat játszunk cserké-
szesdit és jamboréet, az nagyon jó. Nálunk már
aratnak a mezőn, nemsokára csépelünk is. Anyuka
azt mondta, ha jók leszünk elmeheünk Nagyma-
mához is egy hétre. Most Zoltival nagyon jók aka-
runk lenni, hogy elmeheünk. Mit csinál Nagypapa?
Hát a Sajó meg a Heki?

Kezét csókolom Nagymamának és Nagypa-
pának is
Pista.

Kijavították: Krasznai Valika Csanáros, Szőke
Erzsike Gyimesfelsőlök, Mandula Ibolya Marosvá-
sárhely, Kacsó Tusika Székelyhodos, Osztás Man-
cika Nagyvárad, Csizsér Magda és Mariska Ko-
lozsvár, Eröss István Csíkszereda, Talpos Lacika
Nagyvárad, Juhász Jucika Dés, Belkovits Lacika
Radnót, Szirmai Zoltán, Szirmai Tibike, Szirmai
Gyuszika Nagysomkút, Weinhold Gusztáv Csík-
szereda, Rácz Mariska Kolozsvár, Péntes Magdu-
ska Kolozsvár, Sommer Mária Zalatna, Vadász Er-
zsike Bélbor, Ferenczy Margitka Gyergyószentmik-
lós, Kovács Béluska Tóhát, Lutsch Vilmos és Mag-
dus Petrilla, Stefán Józika Csíkszentimre, Sarkady
Zoltika Kolozsvár, Nagy Dózi Brassó, Gyöngyössi
Dániel Faget, Farkasházy Arthur Marosvásárhely,
Hesz Márta, Senor Ilike, Tóth Sándor Nagyvárad,
Cseu Lenke Gelence, Kőlcsey Alice Krasznabél-
tek, Pallós Rózi és Nusi Arad, Tarisznyás Toci
Ditró, Mauró Margit Kudzsir, Tarisznyás Pista és
Baba Ditró, Lázár Mária Gelence.

I. díj **Gárdonyi Géza:** Mindentudó Gergely bá-
csi és egy tábla csokoládé. Megnyerték: **Pallós Ró-
zi és Nusi** (Arad).

II. díj **Benedek Elek:** Pajkos Peti. Megnyerte:
Stefán Józika (Csíkszentimre).

III. díj **Csűrös Emilia:** Fű kizöldül ő sirhanton.
Megnyerte: **Hesz Márta** (Nagyvárad).

IV. díj **Tábori Piroksa:** Mesék, versek. Meg-
nyerte: **Kovács Béluska** (Tóhát).

V. díj **Csűrös Emilia:** Fű kizöldül ő sirhanton.
Megnyerte: **Farkasházy Arthur** (Marosvásárhely).

VI. díj **Benedek Elek:** Ősike nagyszerű gon-
dolatai. Megnyerte: **Sarkady Zoltika** (Kolozsvár).
Postára tettük.

Dicséretet nyertek részint hibátlan, részint csi-
nos írásukért: **Krasznai Valika, Mandula Ibolya,**
Ferenczy Margitka, Szőke Erzsike, Kacsó Tusika,
Talpos Lacika, Eröss István, Belkovits Lacika,
**Weinhold Gusztáv, Rácz Mariska, Péntes Magdu-
ska, Lutsch Vilmos és Magdus, Kőlcsey Alice, Nagy
Dózi, Gyöngyössi Dániel. A Szirmai fiukat Nagy-
somkúton, ámbár belecsúszott egy-két hiba a javi-
tásukba, külön megdicsérem szép igyekezetükért.**
A kisorsolt díjaknál és dicséretknél van azonban
egy sokkal értékesebb nyeremény édes gyerekek!
Pista levelének kijavításával, a hibák figyelembe-
vételével megtanultatok hogyan kell helyesen írni
sok olyan szót, amit rendszeresen hibásan szokta-
tok leírni. Vigyázzatok, hogy ezután sohase köves-
sítetek el ezeket a hibákat, hanem mindig helyesen
használjátok írásban is szóban is a mi drága anya-
nyelvünket. Ez a mi legdrágább kincsünk, a leg-
értékesebb nyereményünk és jutalmunk!

Köszönöm nektek, hogy ilyen szép számban
vettetek részt ezen a helyesírás-pályázaton és arra
kérlek, hogy a jövő számban közölt rajz és egyéb
pályázatokra is hasonló lelkesedéssel jelentkez-
zetek.
Eminéni.

A 155. számban közölt rejtványok
megfejtését, a megfejtők névsorát, a sor-
solás eredményét és Eminéni üzeneteit
hejlszúke miatt a jövő héten közöljük.

Az irigy kiskacsa

A kis kacsák ott botorkáltak a patak part-
ján a selymes fűben és éktelen sipogást vittek
véghez. Hiába csitítgatta őket az öreg kotló,
hogy jólnevelt kis kacsák sohasem csapnak
ekkorra lármát — rá se hederítettek. A nagy
sivalkodás oka az volt, hogy Hápika, aki a leg-
takarosabb volt közöttük, valami hosszú gil-
lisztaféléet csipett el, amely kibújt a földből.
Nagy bajban volt Hápika, mert látta, hogy
egyedül nem tud megbirkózni a gilisztafé-
lével, már pedig ha a többieket is közelengedi,
akkor meg kell osztania velük a prédát. Hápika
irigy és önző kiskacsa volt, semmiképpen
sem akart osztani a testvéreivel, azért in-
kább egy maga küzdött tovább szörnyű jaj-
veszkelések között. A többi kiskacsa körülál-
ta és vele együtt sipogott kétségbeesetten.

Egyszer csak vérszenen hurrog az öreg kotló
és a kiskacsákra felülről egy nagy fekete ár-
nyék vetődik. A vészjelre az összes kiskacsák
a kotló szárnyai alá menekültek, csak Hápika
nem, mert nem akarta otthagyni a zsákmá-
nyát. Na, ha nem akarta, meg is bánta. Hatal-
mas sas csapott le rá és egy pillanat alatt
már vitte magával Hápikát fel a felhők közé.
Csakhogy Hápika nem ment ám egyedül. Cső-
réből még most sem engedte el zsákmányát
és a sas vele együtt kihúzta a földből a giliszta-
féléit, ami nem volt egyéb, mint egy szép hosz-
szú, fiatal kígyó. Már jómagasban jártak, ami-
kor a sas észrevette, hogy nemcsak egy sipogó
kiskacsát zsákmányolt, hanem egy szép hosz-
szú kígyót is! No hiszen a sasnak a kígyó
mindenesetre kedvesebb csemegé, mint egy
ilyen rongyos kiskacsa, akinek alig van va-
lami megropogtatni való része a pihéi alatt!
Igyekezett is hamar elkapni a kígyót, azzal
aztán már nem sokat törődött, hogy Hápika
nem zúzza-e halálra magát valami éles kővön.

Hápika meg húllt-húllt lefelé, mintha az
angyalok dobtak volna le az égből egy fölös-
leges kis pityangvirágot. Gondolkozni sem
nagyon volt ideje, amikor egyszer csak azt
érezte, hogy magasra csapódik körülötte a víz
és ő belepottyant a patak kellős közepébe.
A szegény öreg kotló rendezett erre olyan
jajveszkelést, hogy még a nap is megállt az
égen. A többi kis kacsa is ott sivalkodott a
patak partján és lesték, hogy szegény Hápika
felbukkan-e még egyszer a vízből, vagy ment-
hetetlenül odapusztult.

Es Hápika felbukkant. Prűszkolt egy ki-
csit, megrázta kétszer-háromszor a fejét, az-
tán mint egy parányi gőzhajó, egyenesen, bát-
ran kiúszott a partra. Első szava ez volt:
— Mégis csak kár azért a szép, hosszú
gilisztaért! Soha életemben nem láttam olyan
nagyot! Inkább adtam volna nektek a felét!

Néhány szó a jamboréeről

Sokszor látjátok mostanában ezt a szót
mindenfelé, amelyet így ejtenek ki: dzsem-
bori és bizonyára töritek rajta a fejeteket,
hogy milyen nyelven van mondva és mit jel-
lent? Hát a jelentése azt teszi, hogy „világ-
összejövetel”, de hogy milyen nyelven van
mondva, erre nehezebb megfelelni. Ezt a szót
a világ összes cserkészeinek atyja és főpa-
rancsnoka: lord Baden Powell találta ki (aki-
nek meg „lord Bédn Paul”-nak kell olvasni a
nevét.) Így hát ez a szó tulajdonképpen *cser-
készül* van mondva. Ezidén a Budapest mel-
letti Gödöllőn tartják meg a jamboréet, ami
azt jelenti, hogy a világ minden tájáról, ötven-
kilenc országból, még Kinából, Japánból, Dél-
Afrikából, Palesztinából is több mint negy-
venezer cserkész gyűl össze baráti ölelésre,
testvéri kezfogásra. Romániából 450 román
cserkész ment a jamboréere és Kolozsvárról
negyven magyar cserkész indul július 27-én,
hogy ott lehessenek az ünnepélyes megnyitá-
s-nál.

Es mit gondoltok, gyerekek, vajjon miért
gyűl össze a világ minden tájáról ez a sok
cserkészruhás fiúcska? Miért hozzák meg ezt a
nagy áldozatot, hiszen a világ egyik végéről
a másikra utazni nemcsak sok pénzbe kerül,
hanem fáradságos nagy vállalkozás is!

Céljuk a becsületes és őszinte világbékét
megteremteni, hogy ne legyen többé háború,
hanem az egész világon mindenütt csakis egy-
másért szerető és megbecsülő emberek éljenek.
Gondolatban és lélekben legyünk mi is ott a
gödöllői jamboréen és ha nincsen is cserkész-
ruhánk, a szívünk mélyén legyünk mi is va-
lamennyien a megértés, szeretet és a béke ka-
tonái.

REJTVÉNYEK

I. Fogas kérdések.

Beküldte: **Osztás Mancika** (Nagyvárad).

- I. Ki találta fel a puskaport?
- II. Melyik évben ért véget a világháború?
- III. Ki találta ki a könnynyomatást?
- IV. Az Amerikai Egyesült Államoknak melyik
városa a fővárosa?
- V. Ki az Egyesült Államok elnöke?

II. Pótiórejtvény.

Beküldte: **Tarisznyás Toci Baba és Jancsi** (Ditró)

—uri	—ttó
—mre	—ándor
—ajos	—ibor
—ároly	—szkár

SPORT

Aradon tartják meg a román-magyar atlétikai viadalt

— Temesvár—Arad—Nagyvárad városközi verseny terve merült fel —

Jelentős ülést tartottak a napokban Aradon az erélyi atlétikai ligák vezetői. Az ülésen a bánáti, a marosmegyei és a biharmegyei ligák kiküldöttjei vettek részt. A központi atlétikai szövetség részéről Camil Morțun jelent meg. Az ülésen mindenekelőtt elhatározták, hogy a jelenlevő ligák a lehető legnagyobb számú versenyzővel indulnak a Károly-kupa versenyeken és az országos bajnokságon.

Ezután tértek rá az összejövétel legfőbb programjára, a Magyarország—Románia atlétikai viadalra. A jelenlevők megállapodtak abban, hogy az atlétikai viadalt, amelyen Magyarország B. csapata lesz Románia ellenfele, szeptember ele-

jén Aradon tartják meg. A válogatott mérkőzéssel összefüggő kérdéseket az ülés a legaprólékosabban letárgyalta s pontosan kidolgozta a viadal megrendezésének tervét. Ezek alapján most már a szövetség dönt a viadal ügyében.

A megbeszéléseken a biharmegyei kiküldött javasolta egy Temesvár—Arad—Nagyvárad városközi mérkőzés rendezését, amelyet évenként tartanának meg. A kürt számokban minden város 2—2 atlétával képviseltetné magát. Ezidén Nagyvárad vállalja a rendezést. A jelenlevő aradi és temesvári megbízottak hozzájárultak a tervhez, amelyet valószínűleg szeptember hó folyamán tartanak meg.

Nagyszabású teniszverseny Nagyváradon

A szezon utolsó teniszversenye fog lezajlani szombaton és vasárnap a Muzeumkerti Center-courton. A Dreher-Haggenmacher ezüst serlegért folynak majd a küzdelmek Nagyvárad, Arad és Kolozsvár legjobb csapatai között.

A verseny izgalmát növeli az a körülmény, hogy ha a serlegvédő NSE most is megnyeri a mérkőzést, úgy a vándordíjnak örökös birtokosa lesz. A kupaszabályzat értelmében ugyanis a vándordíj jelleg megszűnik, ha valamely csapat három egymás után következő évben nyeri meg a versenyt. Az NSE tavaly és tavaly előtt győztes volt, tehát csak az ezidei győzelme szükséges még, hogy az értékes serleget végleg megnyerje.

Érthető ezek után a konkurens csapatoknak az izgalma. Mindenképpen meg akarják akadályozni az NSE győzelmét, legjobb erőiket vetik a küzdelembe.

Az aradiak nyíltan hangoztatják már előre a saját győzelmüket. Somogyi Kláival az élen teljes gárdával jönnek át. Somogyi ezidén is meg akarja verni az országos bajnok Ziszovits Lenkét. Ez a mérkőzés különös érdeklődésre tarthat számot a versenyben. Belépőjegy a legminimálisabb: propaganda áru lesz.

Pelle István a Zsilvölgyében. Pelle István a kétszeres olimpiai világbajnok hétfőn este a Zsilvölgyébe érkezett, ahol mindenféle kitoró lelkesedéssel fogadták. A világhírű tornász kedden este Lupényban, a kultúrpalotában tartotta meg tornászünneplését. A hatalmas terem ez alkalommal zsufolásig megtelt közönséggel és azt mondhatjuk, hogy ott volt az egész Lupény, nemzetiségre való tekintet nélkül, sőt igen sokan jöttek el a szomszédos Vulkánból is, hogy a híres olimpiai bajnok káprázatos tornászmutatóit megtekintsék. A Pelle mutatványok mellett szerepeltek a lupényi helyi tornászok is, akiknek mutatványait szintén megtapsolta a közönség.

Pelle István Lugoson. Temesvár. Saját tud. A Kolping egyesület és a Germánia rendezésében szombaton tornaünneplés lesz Lugoson. Pelle István tornász világbajnok lép fel. Pelle vasárnap Temesváron tornázik.

Nemes Ferenc belépett a Crisanába. A kitűnő nagykirályi futó, Nemes Ferenc, aki Romániának a Balkán olimpián is két első díjat nyert, a nagyváradai Crisanába kérte leigazolását. A nagyváradai atlétika sokat nyert Nemessel.

Botrányosan szerepelt a Nagyszabású SE Dicsősémmártonban. Saját tud. Igen jól induló verseny keretében látta vendégül a dicsősémmártoni Dácia az NSE-t, a szebeni kerület bajnokcsapatát. A második félidőben a mérkőzés eldurvult, különösen attól az időtől, midőn a bíró mindkét csapatból kiállított egy-egy botránykozót. Az NSE egyik játékosja ugyanis durván nekitámadt a Dácia center-halfjának, mire ez nyomban elégtételt vett magának. Ebből egy pillanat alatt parázs verekedés támadt, amelyben a résztvevőket a bíró kiállította. A mérkőzés tovább is durván folyt le s a Dácia javára 4:1 (1:1) eredménnyel végződött.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok“-at.

APRÓHIRDETESEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény.

Lakás

Kiadó lakás. Háromszobas, konyha, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel ellátott modern magánház augusztus 15-re. Strada Delavrance (Ritoók Zs.) 40. kiadó.

Kiadó Rög. Ferdinand 7/a alatt 4 szobás, szép utcai lakás augusztus 1-re. Értekezni: Nagyvárad, Körös-u. 15.

Két parkettes utcai szoba, előszobával, mellékhelyiséggel kiadó aug. 1-re. Schlauch-tér 6.

Kiadó 2 szoba konyha, mellékhelyiségekkel álló lakás, Nagyvárad. Temető utca 11.

Kétszobás modern lakás aug. 1-től kiadó, Csengeri utca (Strada Ottenia) 15 szám alatt. Megtekinthető a délelőtti órákban.

Kiadó két szoba és kis konyha augusztus 1-re, Uri-u. 37.

Különléte.

Pótvizsgákra és felvételre készítek. Str. Heleade Rădulescu Pál-u. 4.

Láposy zeneiskola hegedű-, zongora- és zeneelméleti tanszakkal. Bethlen-u. 20.

Népszövetségi bank betétkönyvek, kisebb nagyobb összegűek 200.000-ig eladó. Craciun, Str. Alexandri 28. Oradea.

Alkalmazás

Egy szakképzett főmunkár bármilyen malomnak a kezelését elvállalja, 38 éves családtalan, állást keres. Cim: Schwarz A. hirlapiroda, Valea lui Mihai.

Kerthezértő házmestert felveszek. Ritoók Zs.-u. 16.

Szőlőmunkást házmesternek keres Dr. Kaczián, Berkovits Ferenc-u. 46.

Adás-vétel.

Tiszta faj, kanári madarak eladó. Cim: Strada Laurian (Perecas-u) 22.

Bútorok eladó özeveg Grundböckné trafikjában: Szilágyi Dezső-u. 6.

Versenykiírás

A Nagyvárad Sport Egyesület 1933. augusztus hó 6-án délelőtt 10 órakor országúti gyorsasági motorkerékpárversenyt és délután 3 órakor gyorsasági hegyi versenyt rendez:

A Nagyvárad és Köröstopa községek között levő egyenes cca 3 km. hosszú beton országút vonalon és a Királyhágó nagybárdi lejtőjén.

Versenyfeltételek: I. Országúti gyorsasági verseny: a menetidőbe számítandó távolság 1 km. repülőstarttal vagyis 0.5 km.-es nekifutással és 0.5 km. kifutással.

Kategóriák: szóló gépek részére (tekintet nélkül az ürtartalomra, oldalaskocsis gépek részére (tekintet nélkül az ürtartalomra, de az oldalaskocsiban legalább 65 kgr. terhelésnek kell lenni). II. Gyorsasági hegyi verseny: négy km. távon a Királyhágó nagybárdi lejtőjén.

Kategóriák: I. 350 km. sport vagy turagép. II. 350 km.-en felül sport vagy turagép. III. Oldalkocsis gépek részére (tekintet nélkül az ürtartalomra).

1. Indítás és cél zászlójelzéssel feltűnően megjelölt ponton.

2. Jelentkezés: az országúti versenyre augusztus hó 6-án délelőtt egynegyed 10 óráig a rendezőségénél. A verseny kezdete délelőtt 10 órakor.

A hegyi versenyre augusztus 6-án délután egynegyed 3 óráig a verseny rendezőségénél. A verseny kezdete délután 3 órakor.

A versenyen résztvehet minden motorkerékpáros, akinek hajtási engedélye van. Nevezési díj: versenyszámonként 50 lei.

3. Nevezési hely: Căminul NSE Otthon, Oradea-Nagyvárad, Heyman-udvar, de nevezni lehet a helyszínén, indulás előtt 45 perccel.

4. Díjazás: A győzteseknek tiszteletdíj, a második helyezetteknek az NSE jubileumi érme mind a négy versenyszámban.

5. Díjkiosztás: Augusztus hó 6-án este 10 órakor a Rév község határában a Körösparton elterülő tisztáson rendezendő bankett alkalmával.

Oradea-Nagyvárad, 1933. július 22.

Versenyrendezőség:

Elekes András,
sz. o. vezető.

Szeghalmi Sándor,
NSE elnök.

A verseny beosztása: Elnök: dr. Szeghalmi Sándor. Verseny vezetők: Elekes András, Patrubby Miklós, Indításkor: Varga Jenő, Andriška Kálmán, Morvay Árpád. Célnál: Kakas István, Máthé Pál, Horthy Dezső. Jegyzőkönyvvezető: Morvay Árpád. Pályabírók: Pintér István, Krausz Samu, Hegedűs Zoltán, Delacher Ferenc, Gruber Jenő. Főpénztáros: Patrubby Miklós. Ellenőr: Fülöp László. Versenybírók: Elnök: dr. Szeghalmi Sándor, tagok: Patrubby Miklós, Morvay András, Elekes András. Versenyorvos: dr. Verzár István.

A verseny kirándulással van összekötve. A Királyhágó tetején ebéd, délután, verseny után Réven, a Körösparton fürdő, vacsora, díjkiosztás és utána tánc. Résztvételi díj a kirándulásra: 150 lei, amibe benne van a kiviteli és visszahozatal kamionokon és a vacsora (ebéd tarisznyából).

Jelentkezni lehet: Nagyváradon délelőttökön: Kasza Árpád (Agrár bank). Délutánokon: NSE Otthonban, legkésőbb augusztus 5-án estig.

A Budapesten keresztüli folyambajnokságot Halassy Olivér nyerte meg 50 p. 10 mp. alatt, 2. Bozsi, 3. Nagyiványi. A női folyambajnokságban 1. Csányi Boriska, 2. Fekete Médi.

Futballmérkőzés Belényesben. Folyó hó 25-én Soós B. Törpe Lökös: A. 3:0 (2:0) a Soós csapat javára. Góllövők: Kilner Béla, Bolcas, Nelu. Soós I. törpe Sehmöl I. 6:1 (2:1). Góllövők: Kilner Béla (3), Coste Gheorghe (3). Jó bíró volt Hermann.

Hőlgyszőrekord 800 méteres gyorsúszásban. Koppenhágából jelentik: Andersen Lili a dán úszóbajnoknő a 800 méteres gyorsúszásban 12 perc 7.8 mp.-et uszott és ezzel 11 mp.-el javította meg a francia Gaudar kisasszony 1931-ben felállított világrekordját.